

درس نامه ۱ (قواعد ساخت واحدهای زبانی)

۱- قواعدی که به ما کمک می‌کنند تا بتوانیم از ترکیب واژه‌های مناسب، گروه‌های اسمی، قیدی و فعلی مناسبی بسازیم چه نام دارد؟

(۱) معنایی (۲) نحوی (۳) واجی (۴) هم‌نشینی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قواعد هم‌نشینی در ساختن گروه‌های اسمی و قیدی و فعلی مناسب به ما کمک می‌کند. دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۱ - مرحله اول

۲- دلیل عدم جواز ورود جمله‌ی «چوپانان، آسمان آبی را رسانیدند» به فارسی نوشتاری معیار، کدام قاعده از قواعد ترکیب است؟

(۱) نحوی (۲) هم‌نشینی (۳) واجی (۴) معنایی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جمله‌ی فوق از نظر معنایی دچار مشکل است و مثلاً باید به «چوپانان گوسفندان را رسانیدند» تبدیل شود.

۸ - مرحله اول و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۲ - مرحله اول و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۲ - مرحله اول

۳- جمله‌ی «تو، تو را دیدی» کدام قاعده‌ی زبانی را رعایت نکرده است؟

(۱) کاربردی (۲) نحوی (۳) معنایی (۴) هم‌نشینی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. از نظر قواعد نحوی مشکل دارد زیرا از ضمیر دوم شخص مفرد به طور ناصحیح استفاده شده است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۰ - متوسطه - پیش‌دانشگاهی - آزمون ۴

۴- جمله «من به مدرسه رفتم» در کدامیک از قواعد بررسی می‌شود؟

(۱) هم‌نشینی (۲) نحوی (۳) واجی (۴) معنایی

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. از صافی قواعد «نحوی» عبور نکرده است.

سانی. - ۸۱-۸۰. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۱-۸۰. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۱-۸۰.

۵- کدام گزینه، تعریفی از قواعد کاربردی است؟

(۱) قواعدی که به ما کمک می‌کند تا جمله‌های با معنا بسازیم و در موقعیت‌های مناسب به کار ببریم.

(۲) قواعد خاصی که به ما کمک می‌کند تا هر جمله، در جایگاه خودش به کار رود.

(۳) قواعدی که مطابق معیارهای زبان اجازه‌ی تولید جمله‌ها را می‌دهد.

(۴) قواعدی که به ساخت معیارهای زبان نظارت دارند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

یاضی - ۸۴ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۴ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۴ - جامع ۲

۶- کدام جمله طبق قواعد (نحوی) درست نیست؟

(۱) پرنده، جوجه‌هایش را در لانه نشانده است.

(۳) صاعقه، ستارگان را ترسانده بود.

(۲) خودکارم با شادابی بر روی کاغذ می‌لغزید.

(۴) احمد با دوستانش به کوه رفتند.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. همه جمله‌ها از نظر قواعد «واجی» و «هم‌نشینی» و «نحوی» درست هستند به جز جمله‌ی گزینه ۴ زیرا که در این جمله نهاد مفرد است، بنابراین فعل نیز باید مفرد باشد، یعنی باید نوشت: احمد با دوستانش به کوه رفت. به این نکته دقت داشته باشید که جملات (۲) و (۳) با اینکه طبق قواعد «واجی»، «هم‌نشینی» و «نحوی» اند اما هیچ کدام جز جمله‌های عادی زبان نیستند بنابراین از نظر قواعد معنایی نادرست هستند.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۶ - سوم - مرحله ۶ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - سوم - مرحله ۶

۷- با توجه به قواعد ترکیب زبان، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) هر زبانی، از کلیه‌ی امکانات هم‌نشینی تکواژها و واژه‌هایش استفاده می‌کند.

(۲) برای تولید جمله، قواعد کاربردی اجازه می‌دهد که گروه‌ها کنار یکدیگر قرار بگیرند.

(۳) در زبان فارسی بین واج‌هایی که واجگاه مشترک دارند، صامت یا مصوتی فاصله ایجاد می‌کند.

(۴) قواعد نحوی، قواعدی هستند که با کمک آنها می‌توان از ترکیب تکواژها و واژه‌ها، گروه ساخت.

گزینه‌ی ۳ صحیح است. درباره‌ی سایر گزینه‌ها می‌توان گفت: گزینه‌ی اول به عکس است. گزینه‌ی دوم مربوط به قواعد نحوی است نه کاربردی و گزینه‌ی چهارم قواعد واجی است نه نحوی.

یاضی - ۸۷ - جامع ۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۷ - جامع ۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۷ - جامع ۱

۸- نادرستی جمله‌ی «استخر، کفش علی را ترسیدند» به خاطر مغایرت با کدام قواعد زبانی است؟

(۱) هم‌نشینی - نحوی (۲) کاربردی - هم‌نشینی (۳) واجی - معنایی (۴) نحوی - معنایی

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. جمله‌ی مورد نظر از نظر نحوی اشکال دارد زیرا شکل درست دستوری آن باید اینگونه باشد: «استخر، کفش علی را ترساند» این جمله اصلاح شده اگرچه از نظر نحوی و دستوری درست است، از نظر معنایی نادرست است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - سوم - مرحله ۴

۹- دو واژه‌ی «متشابه» کدام‌اند؟

(۱) مقام، ارزش - مُقام، جایگاه

(۳) متاع، کالا - مُطاع، فرمان‌روا

(۲) قرض، وام - غرض، مقصود

(۴) إلقا، آموختن - الغا، لغو کردن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «متشابه» واژه‌هایی را می‌گویند که تلفظ آنها دقیقاً یکسان ولی معانی املائی آنها متفاوت است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۸۳ - عصر

۱۰- تولید کدام یک از واحدهای زبانی ممکن است؟

(۱) وُتْدُ (۲) شُجْدُ (۳) کَارْدُ (۴) دَاگُکُ

گزینه ۳ صحیح است. تولید کلمه‌ی «کارد» ممکن است هرچند که «ر» و «د» بدون فاصله کنار هم قرار گرفتند اما «ر» و «د» واجگاه مشترک ندارند.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱.

۱۱- جمله‌ی «چوپانان، آسمان آبی را رسید.» چند اشکال - از نظر فارسی نوشتاری معیار - دارد؟

(۱) یک (۲) دو (۳) چهار (۴) سه

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱ - رساندن (فعل باید گذرا به مفعول باشد)

۲ - رساندند (فعل باید با نهاد مطابقت کند) ۳ - مفعول مناسب نیست مثلاً به جای آسمان آبی، گوسفندان باید باشد.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۰ - متوسطه - پیش دانشگاهی - آزمون ۳

درس نامه ۲ (انواع فعل از نظر ساختمان)

۱۲- در کدام گزینه، پیشوند «بر» معنای تازه‌ای به فعل ساده نمی‌افزاید؟

(۱) برافتاد (۲) برافراشت (۳) برنشست (۴) برانداخت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «افراشت و برافراشت» هم معنی هستند.

- مرحله دوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۲ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۲ - مرحله دوم

۱۳- کدامیک از گزینه‌ها از ویژگی‌های تشخیص فعل مرکب محسوب نمی‌شود؟

(۱) قرار دادن آن در جمله (۲) گسترش‌پذیری

(۳) نقش‌پذیری جزء همراه فعل

(۴) قرار دادن فعل «است» در پایان جمله

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۲ - متوسطه

۱۴- فعل‌های پیشوندی همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی با فعل ساده‌ی نوع خویش، تفاوت معنایی یا کاربردی دارند.

(۱) برآمد (۲) برخاست (۳) برنشست (۴) فراگرفت

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. برخاست و خاست تفاوت معنایی یا کاربردی چندانی ندارند. گزینه‌ی ۱: برآمد یعنی طلوع کرد / گزینه‌ی ۳: برنشست یعنی سوار اسب شد / گزینه‌ی ۴: فراگرفت یعنی آموخت.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱.

۱۵- در کدام گزینه، فعل‌های پیشوندی با فعل ساده‌ی نوع خویش تفاوت معنایی یا کاربردی ندارد؟

(۱) برآمدن، در رفتن، برانداختن (۲) برافراشتن، برآسودن، درغلتیدن

(۳) بازگردانیدن، درگذشتن، واداشتن (۴) برافتادن، سرآمدن، فراخواندن

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. افراشتن (= به اهتزاز درآوردن - بالا بردن). برافراشتن نیز همین معنا را دارد. / آسودن (= خفتن، استراحت کردن). برآسودن نیز همین معنا را دارد. / غلتیدن (= برخاک افتادن)، در غلتیدن نیز همین معنا را دارد.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات گردآوری شده - سری ۳ - سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ - سال چهارم

۱۶- ساختمان افعال «برگشتن»، «آتش گرفتن» و «غذا خوردن» به ترتیب چیست؟

(۱) پیشوندی، ساده، مرکب (۲) پیشوندی، مرکب، ساده (۳) ساده، مرکب، پیشوندی (۴) مرکب، پیشوندی، ساده

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۲۰ دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲

۱۷- در کدام گزینه فعل مرکب وجود دارد؟

(۱) علی دیروز نزدیک مدرسه زمین خورد.

(۲) علی درباره‌ی جام جهانی حرف می‌زند.

(۳) من از رفتن به خانه‌ی دوستم چشم پوشیدم.

(۴) خرمشاهی در کتاب حافظ‌نامه درباره‌ی حافظ‌سخن گفته است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. (چشم پوشیدم) کنایه از (منصرف شدم) است، فعل‌های کنایه دار مرکبند. بقیه‌ی گزینه‌ها گسترش‌پذیر و نقش‌پذیرند. در گزینه ۱ ← زمین متمم است چون معنی به زمین خورد می‌دهد. در گزینه ۲ ← حرف مفعول است. در گزینه ۴ ← سخن مفعول است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۰ - متوسطه - پایه سوم - آزمون ۱۰

۱۸- فعل همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی مرکب است.

- (۱) دبروز حادثه‌ی وحشتناکی روی داد.
(۲) بچه‌ها را در جشن شرکت دادند.
(۳) او هر روز خیلی کار می‌کند.
(۴) مادر از خواسته‌هایش چشم پوشید.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «می‌کند» در این جمله به معنی «انجام می‌دهد» فعل ساده است زیرا «کار» در این جمله مفعول است. فعل مرکب آن است که جزء غیر صرفی‌اش نقش فعلی، مسندی، قیدی یا متممی نداشته باشد.
دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱.

۱۹- در همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی فعل مرکب به کار رفته است.

- (۱) نویسندگان و منتقدان آثار بزرگ ادبی را از چشم اندازهای گوناگون بررسی می‌کنند.
(۲) با مطالعه‌ی آثار جوامع دیگر، بعضی از چهره‌های بزرگ ادبیات جهان را نیز خواهیم شناخت.
(۳) مطالعه‌ی ادبیات سرزمین‌ها، امکان مقایسه‌ی آثار ادبی ارزشمند را نیز برای ما فراهم می‌آورد.
(۴) در ادبیات فارسی چندین منظومه‌ی عالی غنایی با مضامین عرفانی وجود دارد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل‌های مرکب = بررسی می‌کنند، فراهم آورد، وجود دارد. فعل ساده = خواهیم شناخت (از مصدر شناختن).

نکته (۱): ویژگی فعل مرکب عبارت‌اند از: (۱) گسترش‌پذیر نباشد، (۲) جزء اول فعل همواره نقش نحوی نگیرد، (۳) آن را باید در جمله در نظر گرفت زیرا ممکن است کاربرد آن در جمله‌ی دیگر متفاوت باشد.
نکته (۲): در تشخیص فعل ساده باید بدانیم اگر بن مضارع یک تکواژ باشد فعل ساده است.
دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱.

۲۰- در کدام گزینه، همه‌ی افعال ساده هستند؟

- (۱) طبع زندگی را چنین می‌داند، اوضاع و احوال زمان، او را در اتخاذ این نظر یاری کرده است.
(۲) آن‌جا هم که ناگزیر می‌شود عیبی را باز نماید، با ظرافت به آن می‌پردازد و رعایت امانت در وی به حد وسواس می‌رسد.
(۳) مراقب است که گرافه‌گویی نکند، چیزی نمی‌گوید مگر آن را به معاینه دیده یا در کتابی خوانده باشد.
(۴) گذشته از امانت ذاتی، نمی‌خواهد مظلومه‌ی نارواگویی در حق دیگران را به گردن گیرد و همواره مورد توجه و وثوق بوده.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱ ← یاری کرده است ← مرکب

گزینه‌ی ۲ ← باز نماید ← پیشوندی/گزینه‌ی ۴ ← به گردن گیرد ← مرکب

یاضی - ۸۶ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۶ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۶ - جامع ۲

۲۱- «ساختمان فعل» در کدام جمله متفاوت است؟

- (۱) پدرم به یتیمان برادرش سرمی‌زند.
(۲) خورشید از کرانه‌های افق شرقی سرمی‌زند.
(۳) مرگ در اوج غفلت و بی‌خبری درمی‌زند.
(۴) پرنده‌ی سعادت، برآسمان زندگی ما پرمی‌زند.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های دیگر (سرزدن - پرزدن) نمی‌توان برای جزء ماقبل فعل (سر-پر) نقش دستوری مستقلی در نظر گرفت و باید آن‌ها را جزء فعل به حساب آورد اما در گزینه‌ی ۳ (در) نقش مفعولی دارد.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۶ - سوم - مرحله ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - سوم - مرحله ۲

۲۲- در عبارت زیر به‌ترتیب چند «فعل ساده» و چند «فعل مرکب» به‌کار رفته است؟

«ناصرخسرو در خراسان درباره‌ی باطنیان چیزهایی شنیده بود. آنان گروهی از شیعیان هفت امامی بودند که پس از امام جعفر صادق (ع) به امامت اسماعیل، فرزند بزرگ آن حضرت، اعتقاد داشتند و او را آخرین امام می‌دانستند. باطنیان در شمال آفریقا پیروانی داشتند و مقرّ فرمان‌روایی آنان قاهره بود که در آن‌جا به نام فاطمیان، حکومتی مستقل تشکیل داده بودند. اما پیروان مذاهب دیگر، به آن‌ها مجال خودنمایی و تبلیغ نمی‌دادند.»

(۱) هفت - یک (۲) شش - دو (۳) پنج - سه (۴) چهار، چهار

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل‌های ساده ← شنیده بود، بودند، داشتند، می‌دانستند، داشتند، بود، نمی‌دادند فعل مرکب ← تشکیل داده بودند

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات گردآوری شده - سری ۳ - سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ - سال چهارم

۲۳- در کدام گزینه، کاربرد «فعل مرکب» مشهود است؟

- (۱) هرگاه به درگاه خداوند پناه آوریم، از خطاها و گناه‌هایمان چشم می‌پوشد.
(۲) پیامبر اکرم (ص) مسلمانان را از مضرات دروغ و حسد آگاه می‌کردند.
(۳) مقالات زیادی را خوانده است، اما هرگز یک مقاله‌ی دلخواه ننوشته است.
(۴) غوک تنها، به‌سویی خیره شد و آرام آرام در افکار خود فرو غلتید.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. چشم می‌پوشد ← فعل مرکب. توجه: عبارت‌های کنایی، فعل مرکب محسوب می‌شوند. در این گونه فعل تمامی اجزا روی هم یک مفهوم فعلی واحد دارد.

فنی حرفه‌ای و کاردانش - آزمایشی تهران - عمومی و پایه - ۸۷ - دوم - مرحله ۱

۲۴- در کدام گزینه، ساختمان فعل، «مرکب» است؟

- (۱) آن روز به اطرافیانم اعتماد کردم.
(۲) هیچ‌گاه از تلاش دست برندارید.
(۳) کتاب داستان راستان را مطالعه کردم.
(۴) آن دانشمند را معلم ثانی نامیده‌اند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «دست بردارید» کنایه از «کنار گذاشتن و رها نکردن چیزی» است. در سایر گزینه‌ها فعل ساده هستند، چون نقش دارند و می‌توان آن‌ها را گسترش داد.

فنی حرفه‌ای و کاردانش - آزمایشی تهران - عمومی و پایه - ۸۷ - دوم - مرحله ۲

۲۵- فعل جمله در کدام گزینه مرکب است؟

- (۱) حافظ خودش را در دیوان شعر، رند بزرگ می‌خواند.
(۲) امروز در دبیرستان حادثه‌ی مهمی روی داد.
(۳) مردم شهر این جوان‌مرد را مرشد متعهد می‌نامند.
(۴) این انسان حق‌بین در همه‌ی کارهای خود موفق است.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «روی» پیش از فعل، قش‌پذیر و گسترش‌پذیر نیست.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۹۰ - عصر

درس نامه ۳ (انواع فعل از نظر زمان و وجه)

۲۶- در بیت «گفته آمد که به دلجویی ما می آید / دل ندارم که به دلجویش نیازی باشد» کدام یک از افعال زیر به کار نرفته است؟

۱) ماضی التزامی ۲) ماضی مجهول ۳) مضارع اخباری ۴) مضارع التزامی

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. افعال بکار رفته در بیت عبارتند از: گفته آمد: ماضی ساده مجهول، می آید: مضارع اخباری، ندارم - باشد: مضارع التزامی.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۷۰ - مرحله اول

۲۷- در عبارت «ندانی و ندانی که ندانی و نخواهی که بدانی که ندانی» به ترتیب چند فعل مضارع اخباری و چند مضارع التزامی وجود دارد؟ (از راست به چپ)

۱) ۲-۴ ۲) ۲-۴ ۳) ۱-۵ ۴) ۱-۵

پاسخ صحیح گزینه ۳ است. در عبارت مذکور، شش فعل وجود دارد و هر یک از افعال، یک جمله است، پس شش جمله داریم و عبارت مذکور را بدین صورت (با توجه به مفهوم) در می آوریم:

نمی دانی و نمی دانی که نمی دانی و نمی خواهی که بدانی که نمی دانی
مضارع اخباری مضارع اخباری مضارع اخباری مضارع اخباری مضارع اخباری مضارع اخباری

پس پنج مضارع اخباری و یک مضارع التزامی داریم.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۷۴ - مرحله اول

۲۸- ویژگی های فعل جمله ی «بر تخت سلطنت خواهی نشست» کدام است؟

۱) گذشته، دوم شخص، ناگذر ۲) آینده، سوم شخص، گذرا
۳) آینده، دوم شخص، ناگذر ۴) آینده، دوم شخص، گذرا

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است.

سانی. - ۸۱ - ۸۰. دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۱ - ۸۰. دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۱ - ۸۰.

۲۹- فعل جمله ی «قافله ی تمدن بشری به کجا دارد می رود؟» چه نوع فعلی است؟

۱) مضارع مستمر ۲) ماضی نقلی ۳) ماضی مستمر ۴) آینده

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

سانی. - ۸۱ - ۸۰. دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۱ - ۸۰. دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۱ - ۸۰.

۳۰- در عبارت «دوستم می گفت: داشتتم مشق هایم را می نوشتم که صدایی هولناک توجهم را جلب نمود که اکنون نیز یادآوریش تنم را می لرزاند» فعل ها در کدام زمان به کار نرفته اند؟

۱) ماضی استمراری ۲) مضارع اخباری ۳) ماضی مستمر ۴) مضارع التزامی

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. در عبارت فوق «می گفت» ماضی استمراری، «داشتتم می نوشتم» ماضی مستمر، «جلب نمود» ماضی ساده و «می لرزاند» مضارع اخباری است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۴ - مرحله ۵ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۴ - مرحله ۵

۳۱- زمان فعل در جمله ی زیر چیست؟

«علی داشت به کتابخانه شخصی خود سر و سامان می داد»

۱) ماضی استمراری ۲) ماضی مستمر ۳) ماضی التزامی ۴) مضارع اخباری

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل جمله «داشت سر و سامان می داد» است که از لحاظ ساختار ماضی مستمر است.

نکته درسی: در ماضی مستمر بین فعل کمکی و اصلی معمولاً فاصله می افتد و با ماضی استمراری اشتباه می شود.

۱ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۱ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۱

۳۲- سوم شخص مفرد همه ی فعل های زیر به جز تکواژ تهی (Φ) می پذیرد.

۱) ماضی التزامی ۲) ماضی بعید ۳) ماضی نقلی ۴) ماضی استمراری

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. زیرا ماضی التزامی، خود شناسه دارد که شناسه اش (د) می باشد. مانند: رفته باشد اما

سوم شخص مفرد دیگر افعال ماضی شناسه ندارند بنابراین یک تکواژ (Φ) می پذیرند. مانند: سعید آمده بود (Φ)

۲ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲

۳۳- در بیت «اگر پای در دامن آری چو کوه سرت ز آسمان بگذرد در شکوه» وجه افعال به ترتیب

چیست؟

۱) اخباری، التزامی ۲) اخباری، اخباری ۳) التزامی، التزامی ۴) التزامی، اخباری

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. معمولاً در عبارات شرطی، فعل جمله ای وابسته، وجه التزامی دارد و فعل جمله ی هسته، وجه اخباری، البته گاه ممکن است فعل جمله ی هسته (جواب شرط)، وجه امری داشته باشد. در بیت فوق «ب» در

بگذرد نشانه ی تاکید و زینت است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۶ - سوم - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - سوم - مرحله ۳

۳۴- در بیت «بگفتا گر نیابی سوی او راه بگفت از دور شاید دید در ماه» چند فعل ماضی وجود

دارد؟

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. افعال «بگفتا و بگفت» دو فعل ماضی ساده هستند. «نیابی» مضارع التزامی است. (شاید) از مصدر «شایستن» ساخته شده در زمان مضارع اخباری آمده زیرا «می شاید» معنا می شود. واژه ی «دید» هم اساساً فعل

نیست بلکه مصدر مرخم و اسم است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - سوم - مرحله ۴

۳۵- شکل ظاهری ماضی استمراری سوم شخص مفرد و فعل مضارع اخباری دوم شخص جمع از هر یک از کلمه های

زیر، به جز کلمه ی، یکسان است.

۱) رسیدن ۲) سنجیدن ۳) فروختن ۴) لغزیدن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است، زیرا ماضی استمراری سوم شخص از «فروختن»، «می فروخت» است و مضارع اخباری دوم شخص جمع آن «می فروشید» می باشد، که شکل ظاهری آن دو با هم فرق می کند.

در گزینه ۱ «می رسید» (ماضی استمراری سوم شخص مفرد) ← می رسید (مضارع اخباری دوم شخص جمع)

در گزینه ۲ «می سنجید» (ماضی استمراری سوم شخص مفرد) ← می سنجید (مضارع اخباری دوم شخص جمع)

در گزینه ۴ «می لغزید» (ماضی استمراری سوم شخص مفرد) ← می لغزید (مضارع اخباری دوم شخص جمع)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۷۸

مجموعه تست های منتخب زبان فارسی

طراح : عمید رضا تاجیک

۳۶- در کدام گزینه سوم شخص مفرد ماضی استمراری با دوم شخص جمع مضارع اخباری از نظر ظاهری یکسان است؟
 (۱) شنیدن (۲) چیدن (۳) بالیدن (۴) دیدن

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. هر دو می‌بالید می‌شود.

به طور کلی در هر مصدری که قاعده‌ی «بن ماضی = بن مضارع + ید» صدق کند، این اتفاق می‌افتد.

بن ماضی بالیدن ← بالید }
 بن مضارع بالیدن ← بال = بال + ید

سانی. - ۸۱-۸۰. و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۱-۸۰. و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۱-۸۰.

۳۷- در کدام گزینه سوم شخص مفرد ماضی استمراری با دوم شخص جمع مضارع اخباری آن تفاوت دارد؟
 (۱) چشیدن (۲) دیدن (۳) فهمیدن (۴) رهیدن

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

می‌دید: سوم شخص مفرد ماضی استمراری می‌بیند: دوم شخص جمع مضارع اخباری
 دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱.

۳۸- در همه‌ی گزینه‌ها ماضی استمراری سوم شخص مفرد فعل با مضارع اخباری دوم شخص جمع آن از نظر شکل ظاهری یکسان است به جز گزینه‌ی
 (۱) شنیدن (۲) لغزیدن (۳) فهمیدن (۴) رسیدن

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است.

مصدر	ماضی استمراری - سوم شخص مفرد	مضارع اخباری دو شخص جمع
شنیدن	می شنید	می شنوید
لغزیدن	می لغزید	می لغزید
فهمیدن	می فهمید	می فهمید
رسیدن	می رسید	می رسید

نکته: مصدرهایی که به «یدن» ختم می‌شوند در صورت حذف «یدن» بن مضارع باقی می‌مانند ماضی استمراری سوم شخص مفرد آن با مضارع اخباری دوم شخص جمع از نظر شکل ظاهری یکسان خواهد بود. چون بن مضارع «شنیدن»، «شنو» است و با حذف «یدن» بن مضارع باقی نمی‌ماند بنابراین ماضی استمراری و مضارع اخباری از نظر ظاهری یکسان نخواهند بود.
 دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی. - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱.

۳۹- کدام فعل می‌تواند دو زمان داشته باشد؟

(۱) می‌خوانید (۲) می‌خوانید (۳) می‌دانید (۴) می‌آید

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. می‌خوانید هم می‌تواند زمان ماضی استمراری سوم شخص مفرد باشد و هم مضارع اخباری دوم شخص جمع، اما سه فعل دیگر همه مضارع اخباری دوم شخص جمع هستند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - اول دبیرستان - مرحله ۲

مجموعه تست های منتخب زبان فارسی

طراح : عمید رضا تاجیک

۴۰- نوع فعل مضارع، در کدام بیت، التزامی است؟

- (۱) دیو با مردم نیامیزد، مترس
 (۲) خویشتن آرای مشو چون بهار
 (۳) جواهر تو بخشی دل سنگ را
 (۴) چنان برکشیدی و بستی نگار
- بیل بترس از مردمان دیوسار
 تما نسکنند در تو طمع روزگار
 تو در روی جوهر کشی رنگ را
 که به زان نیارد خرد در شمار

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. گ (۱) نیامیزد ← نمی‌آمیزد ← مضارع اخباری و فعل «بترس» امر است. گ (۲) طمع نکند ← مضارع التزامی گ (۳) بخشی ← می‌بخشی و کشی ← می‌کشی «مضارع اخباری» است. گ (۴) برکشیدی و بستی «ماضی مطلق» و در شمار نیارد ← در شمار نمی‌آورد. ← مضارع اخباری

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - مرحله چهارم

۴۱- نوع و زمان کدام فعل، درست نوشته شده است؟

- (۱) باین شتاب، به کدامین سو داری می‌روی؟ (مضارع اخباری)
 (۲) برگ‌های درختان با وزش نسیم بهاری، شادمانه می‌رقصیدند. (ماضی مستمر)
 (۳) کاش آدمی قدر روزگار جوانی را پیش از پیری دریافته باشد. (ماضی التزامی)
 (۴) سال‌هاست که آن بنای تاریخی از یاد رفته است. (مضارع ساده)

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. توجه: ماضی التزامی برای بیان کاری در گذشته همراه با احتمال، الزام و آرزو به کار می‌رود. شرح گزینه‌ها: گزینه‌ی (۱): داری می‌روی ← مضارع مستمر گزینه‌ی (۲): می‌رقصیدند ← ماضی استمراری گزینه‌ی (۴): رفته است ← ماضی نقلی

فنی حرفه ای و کار دانش - آزمایشی تهران - عمومی و پایه - ۸۷ - دوم - مرحله ۱

۴۲- در کدام گزینه، کاربرد مضارع التزامی و مضارع اخباری، مشهود است؟

- (۱) داشتیم به اصفهان میرفتیم که ماجرای جالبی روی داد.
 (۲) اگر در یکی از این روزها، باران ببارد، باغ دلم را آب‌یاری می‌کنم.
 (۳) هیچ می‌دانی قافله‌ی تمدن بشری با این سرعت به کجا می‌رود.
 (۴) وقتی از راه رسیدی که بار سفر از این دیار را بسته بودم.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. مضارع التزامی برای بیان احتمال، الزام و آرزو در آینده به کار می‌رود، نظیر: «اگر ببارد.» مضارع اخباری برای بیان حقایق کلی و عملی، کاری که اکنون در حال انجام است و هم‌چنین برای بیان کاری که آینده انجام خواهد گرفت، به کار می‌رود. نظیر «می‌کنم».

فنی حرفه ای و کار دانش - آزمایشی تهران - عمومی و پایه - ۸۷ - دوم - مرحله ۲

۴۳- در کدام عبارت، یک فعل «ماضی التزامی» به کار رفته است؟

- ۱) خیر بی آنکه طمعی داشته باشد، برای رضای خدا در این راه می‌کوشد.
- ۲) پس از آن، جوان را به خانه برد و غذا و جای مناسبی برایش آماده ساخت.
- ۳) چوپان گفت: ای جوان، کجا می‌روی؟ می‌ترسم که باز گرفتار رفیقی چون شر بشوی.
- ۴) وزیر شاه، دختری زیبا داشت که بیماری آبله، دیدگانش را تباه ساخته بود.

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. زمان فعل «داشته باشد» ماضی التزامی است. به زمان سایر افعال مندرج در گزینه‌ها توجه کنید:

می‌کوشد: مضارع اخباری / بُرد: ماضی ساده / ساخت: ماضی ساده / گفت: ماضی ساده / می‌روی: مضارع اخباری / می‌ترسم: مضارع اخباری / بشوی: مضارع التزامی / داشت: ماضی ساده / ساخته بود: ماضی بعید.

فنی حرفه ای و کاردانش - آزمایشی تهران - عمومی و پایه - ۸۷ - سوم - کنکور ۲

۴۴- زمان افعال مشخص شده در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) از این نامداران گردن کشان
- ۲) بخواد هم از تو پدر کین من
- ۳) چه داریم از جمال خویش مهجور
- ۴) دل من همی بر تو مهر آورد

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است. برد یعنی می‌برد و مضارع اخباری است / بخواد یعنی می‌خواهد و مضارع اخباری است / می‌بینم یعنی ببینم و مضارع التزامی است / همی آورد یعنی می‌آورد و مضارع اخباری است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۸۱

۴۵- با توجه به معنی، در عبارت «الهی! اگر تو مرا خواستی، من آن خواستم که تو خواستی» زمان افعال به ترتیب عبارتند از: مضارع

۱) التزامی، اخباری، التزامی ۲) التزامی، اخباری، اخباری ۳) التزامی، التزامی، التزامی ۴) اخباری، اخباری، اخباری

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. اگر عبارت مورد سوال را معنی کنید، چنین خواهد شد: الهی! اگر تو مرا بخواهی، من آن را می‌خواهم که تو می‌خواهی» پس فعل‌ها به ترتیب، مضارع التزامی، اخباری و اخباری‌اند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۱ - مرحله چهارم

درس نامه ۴ (جمله معلوم و مجهول)

۴۶- کدام فعل مجهول است؟

- ۱) خواهم برد
- ۲) رفته بودید
- ۳) برده خواهد شد
- ۴) تشریف فرما شدند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برده خواهد شد، مجهول فعل خواهد برد، است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - انسانی - ۸۱ - بخش ۱

۴۷- بن مضارع کدام مصدر، با افزودن تکواژ «ان» گذرا به مفعول می‌شود؟

- ۱) زیستن
- ۲) دویدن
- ۳) جنگیدن
- ۴) آسودن

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بن مضارع «دویدن» می‌شود «دو» و با افزودن «ان» گذرا به مفعول می‌گردد.

دوان ← دواندن ← دواند)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۱ - مرحله اول

۴۸- با افزودن تکواژ «ان» از کدام مصدر نمی‌توان فعل گذرای سببی ساخت؟

- ۱) دانستن
- ۲) ترسیدن
- ۳) کشیدن
- ۴) رهیدن

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. بن مضارع «دانستن» دان است و تکواژ «ان» به آن افزوده نمی‌شود.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۱ - مرحله سوم

۴۹- با افزودن تکواژ «ان» از کدام مصدر نمی‌توان فعل گذرای سببی ساخت؟

- ۱) فهمیدن
- ۲) پوشیدن
- ۳) زیستن
- ۴) خوردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه ۱ و ۲ و ۴ که به خودی‌خود گذرا به مفعول هستند می‌توانند به وسیله تکواژ «ان» به فعل گذرای سببی تبدیل شوند که به ترتیب «فهماندن»، «پوشاندن» و «خوراندن» خواهند شد ولی «زیستن» گذرای به مفعول نیست و نمی‌توان آن را به وسیله تکواژ «ان» به شکل دیگر درآورد.

۸۲ - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۲ - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۲ - مرحله ۳

۵۰- کدام جمله ی زیر، بدون گذرا کردن فعل، مجهول نمی‌شود؟

- ۱) کودک از تاریکی می‌ترسد.
- ۲) او کتاب‌ها را برای ما خواهد فرستاد.
- ۳) پدرش او را حسین نامیده بود.
- ۴) علی غذا خورد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «می‌ترسد» نخست متعدی شده (= می‌ترساند) و سپس مجهول می‌گردد (= ترسانده می‌شود) به عبارتی فعل‌های دیگر گزینه‌ها متعدی است ولی «می‌ترسد» لازم است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۰ - متوسطه - پیش دانشگاهی - آزمون ۴

۵۱- صورت گذرا شده‌ی فعل‌های جملات زیر در کدام گزینه درست است؟

«سال گذشته که دوستان به کوه‌نوردی رفته بودند، سنگ بزرگی از کوه غلتید و به دژه افتاد.»

(۱) روانیده بودند - چرخید - افتادند

(۲) برده بودند - غلتیدند - افتادند

(۳) روانیده بودند - چرخانید - انداخت

(۴) برده بودند - غلتاند - انداخت

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. فعل‌های مصدرهای رفتن و افتادن با افزودن پسوند (تکواژ) «ان» گذرا نمی‌شوند. صورت گذرای این فعل‌ها با تغییر لفظ صورت می‌گیرد. رفتن ← بردن

ولی شکل گذرا شده‌ی «غلتید»، «غلتاند» می‌شود.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - ریاضی - ۸۲-۸۱. و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی - ۸۲-۸۱.

۵۲- با توجه به مصدر گذرای «دیدن» کدام گزینه فعل مجهول است؟

(۱) دیده باشم. (۲) دیده شدم. (۳) دیده بودم. (۴) داشتم می‌دیدم.

گزینه‌ی ۲ صحیح است. چون فعل مجهول باید صفت مفعولی (بن ماضی + ه) با یک فعل مُعین (کمکی) از خانواده‌ی «شدن، گشتن و گردیدن» ساخته شود. نوع سایر فعل‌ها به ترتیب عبارت است از: ماضی التزامی، ماضی بعید و ماضی مستمر.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۸۵ - پزشکی

۵۳- صورت مجهول کدام فعل به درستی ذکر نشده است؟

(۱) بگنجد: گنجیده بشود

(۲) می‌گذراند: گذرانده می‌شود

(۳) به کار می‌برد: به کار برده می‌شد

(۴) کشیده باشد: کشیده شده باشد

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. چون گنجدن گذرا به مفعول نیست برای مجهول کردن، باید ابتدا آن را گذرا به مفعول کرد (گنجاندن) و بعد گذرا کرد (گنجانده بشود).

مرحله پنجم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۶ - مرحله پنجم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۶ - مرحله پنجم

۵۴- صورت صحیح جمله‌ی «همه رستم را قهرمان شاهنامه می‌نامند» پس از مجهول کردن فعل آن در کدام گزینه آمده است؟

(۱) رستم قهرمان شاهنامه نامیده شد.

(۲) رستم قهرمان شاهنامه نامیده می‌شد.

(۳) رستم قهرمان شاهنامه نامیده می‌شود.

(۴) رستم قهرمان شاهنامه نامیده شده است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۲

۵۵- مجهول جمله‌ی «بچه‌ها داشتند اناره‌های باغ پدرم را می‌چیدند» کدام است؟

(۱) داشتند اناره‌های باغ پدرم را می‌چیدند.

(۲) اناره‌های باغ پدرم داشتند چیده می‌شدند.

(۳) اناره‌های باغ پدرم دارند چیده می‌شوند.

(۴) از باغ پدرم انارها چیده می‌شدند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۶ - سوم - مرحله ۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - سوم - مرحله ۱

۵۶- گذرا شده‌ی فعل «پریدم» کدام گزینه است؟

(۱) پرانده‌ام

(۲) پرانده است

(۳) پرانده بودم

(۴) پراندم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. هر چهار گزینه گذرا هستند اما فقط گزینه‌ی (۴) است که هم‌زمان با فعل ناگذر است یعنی ماضی ساده است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - اول دبیرستان - مرحله ۴

۵۷- مجهول «او داشت نامه‌ها را می‌نوشت» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) نامه‌ها نوشته شد.

(۲) نامه‌ها می‌نوشت.

(۳) نامه‌ها داشت نوشته می‌شد.

(۴) نامه‌ها نوشته می‌شد.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. چون زمان فعل معلوم «ماضی مستمر» است، پس در ساخت مجهول نیز باید از مصدر «شدن» ماضی مستمر ساخت، یعنی: داشت می‌شد.

۴ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۴ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۴

۵۸- جمله‌ی «مداد از دست علی افتاد» در کدام گزینه به درستی «گذرا» شده است؟

(۱) مداد از دست علی افتاده شد.

(۲) علی مداد را انداخت.

(۳) مدادِ علی از دستش افتاد.

(۴) دستِ علی مداد را انداخته است.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. به تصریح کتاب برای گذراکردن فعل «افتاد» باید از «انداخت» استفاده کرد.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۶ - سوم - مرحله ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - سوم - مرحله ۲

۵۹- در بین مصدرهای «ترسیدن، رهیدن، چشیدن، زیستن، خوردن، آسودن، فهمیدن، شتافتن، خندیدن» چند مصدر وجود دارد که تکواژ گذراساز «ان» را نمی‌پذیرد؟

(۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. مصدرهای «زیستن، آسودن، شتافتن» تکواژ گذراساز «ان» را نمی‌پذیرند.

دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - مرحله اول و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - مرحله اول

۶۰- کدام مورد شکل گذرا شده را درست نشان نداده است؟

(۱) ماندن - بردن (۲) افتادن - انداختن (۳) آمدن - آوردن (۴) رفتن - بردن

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. شکل گذرا شده برای «ماندن»، «گذاشتن» است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۹۰ - پزشکی - نوبت عصر

۶۱- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی مصدرها با افزودن تکواژ «گذراساز» می‌توانند افعال گذرا به متمم و

مفعول بسازند.

(۱) پوشیدن، چشیدن (۲) فهمیدن، خوردن (۳) رهیدن، ترسیدن (۴) لرزیدن، چرخیدن

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. لرزیدن و چرخیدن ← لرزانیدن و چرخانیدن گذرا به مفعول می‌شوند اما متمم خواه نیستند.

۹۰ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۹۰ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - ۹۰ - مرحله دوم

درس نامه ۵ (انواع جمله و تعیین تعداد اجزا)

۶۲- جمله‌ی «رستم از جادوی زال تندرست گشته است.» چند جزئی است؟

- (۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
(۲) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند
(۳) سه جزئی گذرا به متمم
(۴) سه جزئی گذرا به مسند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رستم از جادوی زال تندرست گشته است. جمله‌ی سه جزئی گذرا به مسند است.
دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۱ - مرحله دوم

۶۳- کدام گزینه، جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و متمم است؟

- (۱) از خاکستر ققنوس، تخمی پدیدار می‌گردد.
(۲) اعضای تیم فوتبال ایران، پیروزمندانه به میهن اسلامی بازگشتند.
(۳) تیم فوتبال محله‌ی ما، مسابقه را به حریف باخت.
(۴) ققنوس بر کوه بلندی در مقابل آفتاب می‌نشیند.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. تیم فوتبال محله‌ی ما (فاعل)، مسابقه (مفعول) را به حریف (متمم فعل) باخت.
دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۱ - مرحله اول

۶۴- کدام گزینه، جمله‌ی چهار جزئی دو مفعولی است؟

- (۱) باران، هوا را سرد گردانید.
(۲) حافظ خودش را رند می‌داند.
(۳) مادر، کودک را غذا داد.
(۴) تهمینه، پسرش را سهراب نامید.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. جمله‌های دیگر چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند است و کلمه‌های «رند و سهراب و سرد» مفعول و مسند هستند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۱ - مرحله سوم

۶۵- جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و متمم کدام است؟

- (۱) کتاب‌ها را از کتاب فروشی خریدی؟
(۲) پرچم علم و دانش را برافرازیم.
(۳) نادان هیچ‌کس را هم تراز خویش نمی‌بیند.
(۴) شاگردان اول را جایزه دادند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
گزینه‌ی ۱ ← چهار جزئی با مفعول و متمم.
گزینه‌ی ۲ ← سه جزئی با مفعول.
گزینه‌ی ۳ ← چهار جزئی با مفعول و مسند.
گزینه‌ی ۴ ← چهار جزئی با دو مفعول.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - هنر - ۸۲ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - زبان خارجه - ۸۲

۶۶- کدام جمله، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند است؟

- (۱) ادبیات تطبیقی، ملل نوپا را در برابر ملل کهن و صاحب ادبیات غنی، متواضع و قدردان بار می‌آورد.
(۲) اطلاع بر موارد استفاده از مراجع تحقیقی به زبان اصلی، به هر پژوهشگر ادب تطبیقی، لازم است.
(۳) انسان‌ها در سراسر جهان با شناختن بهترین اندیشه‌ها، بر تعالی فکری و ادبی خود می‌افزایند
(۴) شناخت تأثیرگذاری و تأثیرپذیری از فرهنگ و اندیشه‌ی ملت‌ها، از طریق ادبیات تطبیقی میسر می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ - مفعول ملل نوپا و مسند متواضع و قدردان است. (بار می‌آورد به معنی می‌سازد یا می‌گرداند است و احتیاج به مسند دارد). گزینه ۲ - سه جزئی گذرا به مسند. گزینه‌ی ۳ - سه جزئی گذرا به متمم. گزینه‌ی ۴ - سه جزئی گذرا به مسند.

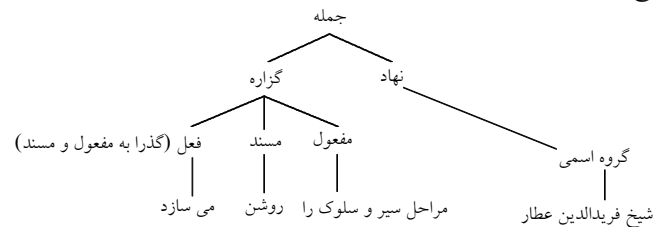
دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۸۲

۶۷- نوع جمله‌ی «شیخ فریدالدین عطار نیشابوری، آفریننده‌ی مثنوی عرفانی منطق الطیر با بیان این داستان تمثیلی، مراحل سیر و سلوک را در سفر سی مرغ به سوی سیمرغ، روشن می‌سازد.» چیست؟

- (۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم
(۲) سه جزئی گذرا به مفعول
(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
(۴) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ساختمان اصلی جمله پس از سپردن وابسته‌ها و متمم‌های اختیاری که قید به شمار می‌آیند، چنین است:

شیخ فریدالدین عطار مراحل سیر و سلوک را روشن می‌سازد.

اگر دانش‌آموزان با نوع فعل‌ها آشنا باشند و گذرا بودن فعل را بشناسند به سادگی و تنها با نگریستن به فعل پاسخ خواهند داد. مثلاً در این «تست» اگر بدانیم که «ساختن» به معنی گرداندن جمله‌ی چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند می‌سازد کافی است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۲

۶۸- همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی جمله‌ی سه جزئی است.

۱) مطالعه‌ی ادبیات سرزمین‌ها و جوامع دیگر، ما را با اندیشه‌ها، باورها، شیوه‌ی زندگی و تحولات فرهنگی دیگر ملت‌ها آشنا می‌سازد.

۲) زبان فارسی به دلیل وجود امکانات فرهنگی متنوع و زبان‌های محلی متفاوت، در سده‌ی ششم هجری، دستخوش تحولی چشم‌گیر شد.

۳) نکته‌یابان و ژرف‌نگران، طی سفرهای خویش به ثبت دیده‌ها و شنیده‌ها و تجارب خود درباره‌ی مسائل گوناگون می‌پردازند.

۴) آداب و رسوم، دعوت به ارزش‌ها و رفتارهای سازنده‌ی اجتماعی، چون تعاون و پرهیز از خشونت، از جمله مهم‌ترین عناصر و موضوعات فرهنگی هستند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در زبان فارسی جمله‌ها به دو جزئی و سه جزئی و چهار جزئی تقسیم می‌شود که تشخیص درست آن‌ها از طریق دقت در فعل آن جمله‌ها به راحتی امکان‌پذیر است. فعل‌های بود، شد، است (هست) و ... جمله‌های سه‌جزئی می‌سازند به این ترتیب گزینه ۲ و ۴ سه جزئی‌اند. جمله‌ی ۳ سه جزئی گذرا به متمم است. تنها جمله‌ی چهار جزئی گزینه‌ی ۱ است. که از چهار جزء (نهاد + مفعول + مسند + فعل) تشکیل شده است. مطالعه‌ی ... + ما + آشنا + می‌سازد.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی - سنجش - آزمونهای سال سوم - ۸۳ - جامع ۲

۶۹- کدام جمله براساس الگوی «نهاد + مفعول + متمم + فعل» ساخته شده است؟

۱) مادر، کودک گرسنه‌اش را با مهربانی غذا داد.

۲) خردمندان، خواب را برادر مرگ میدانند.

۳) دوستان جاهل، آب به آسیاب دشمن می‌ریزند.

۴) نامه‌ی محبت‌آمیزت را به زودی خواهم خواند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فرمول دیگر گزینه‌ها چنین است:

۱- نهاد + مفعول اول + مفعول دوم + فعل

۲- نهاد + مفعول + مسند + فعل

۴- نهاد + مفعول + فعل

۸۲ - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۲ - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۲ - مرحله ۳

۷۰- نوع جمله‌ی «حضرت ابوالفضل (ع) علمدار دشت کربلا، با حضور حیرت‌آور خویش در حماسه‌ی عاشورا، به جهانیان

ادب آموخت» در کدام گزینه آمده است؟

۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

۲) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

۳) سه جزئی گذرا به متمم

۴) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نهاد = حضرت ابوالفضل (ع) علمدار دشت کربلا

مفعول = ادب

تتمم = به جهانیان

آموخت = فعل گذرا به مفعول و متمم

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۳ - مرحله ۸ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۳ - مرحله ۸

۷۱- نمودار جمله‌ی «در گنجینه‌ی آثار ادبی، کتابی به عظمت شاهنامه ندیده‌ام» کدام است؟

۱) چهار جزئی با مفعول و متمم

۲) چهار جزئی با مفعول و مسند

۳) سه جزئی با مفعول

۴) سه جزئی با مسند

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در جمله‌ی مذکور نهاد واژه‌ی (من) بوده که محذوف است. (در گنجینه‌ی آثار ادبی) متمم قیدی است و از اجزاء

اصلی جمله محسوب نمی‌شود. کتابی مفعول است. به عظمت شاهنامه گروه مسندی است.

ریاضی. - ۸۲-۸۳ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۳ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - انسانی. - ۸۲-۸۳

۷۲- جمله‌ی «پرستار بچه را لباس پوشاند» چه نوع جمله‌ای است؟

۱) سه جزئی با مفعول

۲) چهار جزئی با مفعول و مسند

۳) چهار جزئی با مفعول و متمم

۴) چهار جزئی با دو مفعول

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «لباس» مفعول دوم جمله است و تنها نشانه‌ی مفعولی یعنی «را»ی آن حذف شده است.

زیرا اگر از فعل سوال شود «چه چیزی را پوشاند؟»، پاسخ آن است که «لباس را پوشاند». بچه نیز مفعول است پس

جمله دو مفعولی است. اما اگر جمله به صورت «پرستار به بچه شیر داد» بود به صورت چهارجزئی گذرا به مفعول و متمم می‌شد.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۱-۸۰ - متوسطه - پیش‌دانشگاهی - آزمون ۴

۷۳- کدام گزینه از لحاظ تعداد اجزای جمله با بقیه متفاوت است؟

۱) علی از ترس پدرش به خانه رفت

۲) گل‌ها هر روز در فصل بهار می‌شکفند

۳) علی دیروز با دوستش از مدرسه آمد

۴) علی از تاریکی می‌ترسد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بقیه گزینه‌ها جمله‌ی دو جزئی‌اند، و گزینه‌ی مذکور سه جزئی با متمم.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سنجش علمی آزمون یار - ۸۲-۸۱ - متوسطه

۷۴- کدام گزینه، جمله‌ی سه جزئی با متمم است؟

۱) بچه‌ها در بسترشان خوابیدند.

۲) هیچ آزاد اندیشی با حقیقت نمی‌جنگد.

۳) جامعه‌ی با فرهنگ سعادت‌مند می‌شود.

۴) چراغ‌ها را روشن کردند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این جمله: هیچ آزاداندیشی = نهاد، با حقیقت = متمم اجباری و نمی‌جنگد = فعل (گذرا به متمم)

یاضی. - ۸۲-۸۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - تجربی. - ۸۲-۸۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سوالات و مطالب تالیفی - انسانی. - ۸۲-۸۱

۷۵- جمله‌ی اصلی در عبارت «اهل کلیسا در قرون وسطی شعر را به واسطه‌ی آن که در خدمت اخلاق نبوده است، غذای

شیطان می‌دانستند.» چه نوع جمله‌ای است؟

۱) سه جزئی گذرا به متمم

۲) چهارجزئی گذرا به مفعول و متمم

۳) چهارجزئی گذرا به مفعول

۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

اهل کلیسا در قرون وسطی شعر را به واسطه‌ی آن که در خدمت اخلاق نبود

غذای شیطان می‌دانستند.

نهاد

مفعول

مسند

فعل

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۴

۷۶- با توجه با عبارت: «خطی را که ایرانیان در عصر اشکانی و ساسانی به کار می‌بردند و تا چند قرن بعد از اسلام هم در

گوشه و کنار ولایات شرقی ایران برای نگارش آثار فکری و فلسفی مربوط به آیین‌های پیش از اسلام، به کار می‌رفته

است، «خط پهلوی» می‌نامند.» اجزای تشکیل دهنده‌ی جمله‌ی پایه (اصلی) کدام است؟

۱) سه جزئی گذرا به مسند

۲) سه جزئی گذرا به مفعول

۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. خطی = مفعول / خط پهلوی = مسند / می‌نامند = فعل

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۴

۷۷- در عبارت: «در قرن بیستم در اروپا و آمریکا کسانی مثل «تی. اس. الیوت» و «عزرا پوند» نوعی نقد به وجود می‌آوردند که تا حدی می‌توانیم آن نوع نقد را با نقد زیباییشناسی و مکتب ادبی پارناس هم‌ریشه بدانیم» اجزای تشکیل دهنده‌ی جمله‌ی پایانی کدام است؟

(۲) سه جزئی گذرا به مفعول

(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است. آن نوع نقد (مفعول) را با نقد زیباییشناسی و مکتب ادبی پارناس هم ریشه (مسند) بدانیم (فعل و نهاد)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - زبان خارجی - ۸۴

۷۸- نوع جمله‌ی «اما در امام‌زاده‌ی ده که اهالی معصوم‌زاده‌اش می‌نامند.» در کدام گزینه آمده‌است؟

(۱) چهارجزئی گذرا به مفعول و متمم

(۳) چهارجزئی گذرا به مفعول و مفعول دوم

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

اهالی معصوم زاده اش می نامند.
نهاد مسند مفعول فعل

صورت مرتب شده‌ی عبارت:

اهالی آن را معصوم زاده می نامند.
نهاد مفعول مسند فعل

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۸۴ - غیرپزشکی

۷۹- کدام گزینه از نظر اجزای جمله با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

(۱) عدالت و حق‌بینی، دنیا دوستان دلبسته را از غفلت و بی‌خبری می‌ترساند.

(۲) دانش‌آموزان بزرگوار، کتاب‌های درسی خود را از نمایشگاه کتاب خریدند.

(۳) این فرزندان ارجمند، درس جوان‌مردی را از آثار گذشتگان آموختند.

(۴) کوشش و تلاش مداوم، این دانش‌جوی خلاق را شاگرد ممتاز دانشگاه کرد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی «۴» چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند است، در حالی که سه گزینه‌ی دیگر، چهار جزئی و گذرا به مفعول و متمم هستند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - انسانی - ۸۴

۸۰- چند جزئی بودن کدام جمله با دیگر جملات تفاوت دارد؟

(۱) دانش‌آموز فعال مطالب مهم تاریخ را به جد آموخت.

(۲) آن دانشمند بزرگوار مردم را از خواب غفلت بیدار کرد.

(۳) شاگردان درس کلاس ادبیات فارسی را از معلم خود آموختند.

(۴) من کتاب ادبیات را از کتابدار دانشگاه تهران به امانت گرفتم.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. گزینه ی موردنظر سه جزئی با مفعول است:

نش آموز فعال + مطالب مهم تاریخ را + آموخت
نهاد مفعول فعل

گزینه‌ی «۲» چهار جزئی با مفعول و مسند است.

گزینه‌ی «۳» و «۴»، چهارجزئی با مفعول و متمم است. (البته این سوال ایراد دارد چون می‌دانیم که آموختن دارای حرف اضافه‌ی اختصاصی «از» است که در این جمله نیامده‌است.)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۸۴ - پزشکی

۸۱- کدام جمله «چهار جزئی با متمم و مسند» است؟

(۱) برخی از مردم به میگو، ملخ دریایی می‌گویند.

(۲) اکثر دانشمندان خورشید را در گروه ستارگان قرار می‌دهند.

(۳) حیوانات اهلی انسان را دوست خود تصور می‌کنند.

(۴) کشاورزان بیش از دیگران قدردان آب هستند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. برخی از مردم ← نهاد/ به میگو ← متمم/ ملخ دریایی ← مسند/ می‌گویند ← فعل

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - ریاضی - ۸۴ - مرحله ۵ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۴ - مرحله ۵

۸۲- کدام یک، جمله‌ی چهارجزئی «گذرا به مفعول و مسند» است؟

(۱) اسرار عارفان، در این مثنوی بی‌مانند نهفته بود.

(۲) قافله‌ی بلخ او را از خراسان به سوی بغداد می‌برد.

(۳) عمق فکر و قدرت بیان او را شایسته‌ی تحسین دید.

(۴) عطار هم مثل بهاء‌الدوله و بارانش به شعر سنایی علاقه می‌ورزید.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. که نهاد جمله محذوف است و ارکان دیگر آن ذکر شده است.

مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۴ - مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۴ - مرحله سوم

۸۳- در عبارت: «اگر چه نظامی در نظم مخزن‌الاسرار به حدیقه و در نظم سایر داستان‌ها بدون تردید به شاهنامه نظر داشته،

اما روی هم رفته به دلیل نوآوری‌هایی که در قلمرو ترکیب و معنی و ساختار دارد، نمی‌توانیم او را وام‌دار شاعران پیش

از خود بدانیم.» اجزای تشکیل دهنده‌ی جمله‌ی پایانی کدام است؟

(۱) سه جزئی گذرا به مسند

(۲) سه جزئی گذرا به مفعول

(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. جمله‌ی پایانی (او را وام‌دار شاعران پیش از خود بدانیم) جمله‌ی ۴ جزئی گذرا به مفعول و مسند است که نهاد آن به قرینه‌ی لفظی (شناسه‌ی یم) محذوف است. نهاد (ما) / او: مفعول/ وام‌دار: مسند/

بدانیم: فعل

اضی - ۸۴ - جامع ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۴ - جامع ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۴ - جامع ۳

۸۴- اجزای اصلی کدام گزینه از گزینه‌های دیگر بیشتر است؟

- (۱) خدای بزرگ جامه‌ی خواری را بر تن او پوشاند. (۲) کاش من امروز شما مردم ناتوان را ندیده بودم.
(۳) سیاره‌ی ما زمین تنها یک ماه در کنار خود دارد. (۴) کدام‌یک از آنان بیش‌تر از من در میدان نبرد بوده‌اند.

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. چون جمله با نهاد(خدای بزرگ)، مفعول(جامه‌ی خواری)، متمم اجباری(تن او) و فعل(پوشاند) درست شده است. گزینه‌ی ۲ و ۳، سه جزئی با مفعول است و گزینه‌ی ۴، سه جزئی با مسند است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۸۵ - غیرپزشکی

۸۵- همه‌ی گزینه‌ها، بجز گزینه‌ی سه جزئی است.

- (۱) دعوت به ارزش‌ها و پرهیز از خشونت و رفتارهای نادرست مهم‌ترین عناصر فرهنگی هستند.
(۲) انسان‌ها در سراسر جهان با شناختن بهترین اندیشه‌ها، بر تعالی فکری و ادبی خویش می‌افزایند.
(۳) ادبیات تطبیقی، ملل نوپا را در برابر ملل کهن و صاحب ادبیات غنی، متواضع و قدردان بار می‌آورد.
(۴) نکته‌یابان طو سفراه‌های خویش به ثبت دیده‌ها و شنیده‌ها و تجارب خود درباره‌ی مسائل گوناگون می‌پردازند.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۳ ادبیات تطبیقی: نهاد، ملل نوپا: مفعول، متواضع و قدردان: مسند، بار می‌آورد فعل است که جمله‌ی چهارجزئی با مفعول و مسند است. در گزینه‌ی ۱ دعوت به ارزش‌ها و پرهیز از خشونت و رفتارهای نادرست: نهاد، مهم‌ترین عناصر فرهنگی: مسند و هستند: فعل ربطی است. در گزینه‌ی ۲ انسان‌ها ...: نهاد، بر تعالی فکری و ادبی خویش: متمم اجباری، می‌افزایند: فعل در گزینه‌ی ۴ نکته‌یابان: نهاد، به ثبت دیده‌ها ... متمم اجباری، می‌پردازند: فعل

- مرحله دوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۵ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۵ - مرحله دوم

۸۶- جمله‌ی «انقلاب اسلامی ایران فصلی تازه در شرایط سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه‌ی ما گشود» چند جزئی و گذرا به چیست؟

- (۱) سه جزئی گذرا به متمم
(۳) چهار جزئی گذرا به مسند و مفعول
(۲) سه جزئی گذرا به مفعول
(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. انقلاب اسلامی ایران: نهاد، فصلی تازه مفعول، و گشود فعل است. پس جمله سه جزئی با مفعول است.

مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۵ - مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۵ - مرحله سوم

۸۷- جمله‌ی اول عبارت: «برخی سخن سنجان گذشته، انوری را هم‌پایه‌ی فردوسی و سعدی و هر سه را از پیامبران شعر فارسی دانسته‌اند» چند جزئی است؟

- (۱) سه جزئی گذرا به مفعول
(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول
(۲) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. در جمله‌ی مورد نظر برخی سخن سنجان: نهاد، انوری: مفعول هم‌پایه‌ی فردوسی: مسند دانسته‌اند: فعل است.

له چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۵ - مرحله چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - انسانی - ۸۵ - مرحله چهارم

۸۸- جمله‌ی چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، کدام است؟

- (۱) در آن هنگام، خونی گل رنگ، آرام‌آرام موهای برفگون انس را رنگین می‌کرد.
(۲) او در یک شب ظلمانی، چون اختری روشن و پرفروغ، از تاریکی‌ها و سیاهی‌ها گریخت.
(۳) با یادآوری تصویر زهرا و صدای نفس زدن او، پاهای بی‌رمق علی دوباره جان می‌گیرد.
(۴) نویسنده و شاعر موفق، با ذهن خلاق و آفریننده، توصیفات زیبا و دل‌انگیز را با بیان در می‌آمیزد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱ ← چهار جزئی با مفعول و مسند/ گزینه‌ی ۲ ← سه جزئی با متمم
گزینه‌ی ۳ ← دو جزئی

مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۶ - مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۶ - مرحله سوم

۸۹- در همه‌ی گزینه‌ها «متمم اجباری» دیده می‌شود به جز:

- (۱) تو به پناه می‌برم از این که مظلومی را در چنگال ستمکاران وابگذارم.
(۲) روا مدار که از حد خویش پای به در برم و آن چه را شایسته نیست تمناً بدارم.
(۳) وهم چنان روا مدار که طاعت اندک خویش را بسیار ببینم و به خویش بیالم.
(۴) مبادا که چون فرومایگان از کردار خود راضی باشیم و گردن کشانه لب به خودستایی بکشاییم.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱ ← پناه بردن به ...
گزینه‌ی ۲ ← پای به‌دربردن از ...

له چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۶ - مرحله چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۶ - مرحله چهارم

۹۰- همه‌ی گزینه‌ها چهار جزئی «نهاد، مفعول، مسند و فعل» اند مگر گزینه‌ی.....

- (۱) مردم ایران سعدی را سخنور نامی می‌دانند.
(۲) نادان هیچ کس را هم‌طراز خویش نمی‌بیند.
(۳) گل‌های سرخ، جلوه‌های بی‌مانندی به شهر می‌دادند.
(۴) حافظ شیراز، این مرد بزرگ خویشتن را رند می‌خواند.
گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و متمم است و بقیه چهار جزئی با مفعول و مسند، چون فعل جمله، در معنی «به شمار آوردن» و «می‌نامد» به کار رفته است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۸۷ - صبح

۹۱- عبارت «اسفندیار، رستم را پیر کانا می‌داند»، از چند جزء تشکیل شده است؟

- (۱) چهارجزئی: نهاد + مفعول + متمم + فعل
(۲) سه‌جزئی نهاد: + مفعول + فعل
(۳) چهارجزئی: نهاد + مفعول + مسند + فعل
(۴) سه‌جزئی نهاد: + متمم + فعل

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. فعل «می‌داند» چون در معنی «می‌پندارد» و «می‌شمارد» به‌کار می‌رود، بنابراین علاوه بر مفعول، «مسند» نیز می‌گیرد.

۳۰، دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - تجربی - ۸۶ - دوم - مرحله ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمونهای گزینه ۲ - انسانی - ۸۶ - دوم - مرحله ۳

۹۲- در کدام عبارت، متمم فعل وجود دارد؟

- ۱) سکوتی ابهام‌آمیز بر همه جا حکم فرما بود.
- ۲) حتی سیاهی شب نمی‌توانست او را از حرکت بازدارد.
- ۳) حرکت از عرفات را به عذر شب به تأخیر نمی‌اندازد.
- ۴) دشمنان با مال و جاه عده‌ای را به دور خویش گردآورده‌اند.

گزینه‌ی ۲ صحیح است. زیرا مصدر «بازداشتن» همواره نیاز به متمم دارد و حرف اضافه‌ی اختصاصی آن از می‌باشند. اما در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «بود» فعل اسنادی است و نیاز به متمم ندارد. پس بر همه جا متمم اختیاری است نه متمم فعل و در گزینه‌ی سوم به تأخیر نمی‌اندازد عبارت فعلی است و به عذر شب نیز متمم اختیاری است و در گزینه‌ی چهارم «گرد آورده‌اند» فعل مرکبی است که نیاز به متمم ندارد و این جمله سه‌جزئی گذرا به مفعول است و با مال و جاه و به دور خویش متمم‌های اختیاری هستند.

- مرحله دوم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۷ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۷ - مرحله دوم

۹۳- جمله‌ی پیرو در عبارت زیر، از نظر اجزاء چگونه است؟

«پزشکان از عهده‌ی علاج ضحاک بر نمی‌آیند تا بار دیگر ابلیس خود را به صورت پزشکی درمی‌آورد و نزد ضحاک می‌رود و به او می‌گوید راه درمان این درد، سیرداشتن آنها با مغز سر آدمیان است.»

- ۱) سه جزئی گذرا به مسند
- ۲) سه جزئی گذرا به مفعول
- ۳) چهارجزئی گذرا به مفعول و مسند
- ۴) چهارجزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۳ صحیح است. جمله‌ی دوم، پیرو است. برای یافتن مسند در این جمله، سؤال می‌کنیم چگونه یا چطور، آنچه در پاسخ می‌آید، مسند است. ابلیس خود را چگونه درآورد؟ به صورت پزشکی. در این عبارت متمم جانشین مسند شده است. مانند: این قالی از ابریشم مسند است. در عبارت فوق درآوردن به معنی تغییر دادن، گردانیدن و برگردانیدن است.

یاضی - ۸۷ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۷ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۷ - جامع ۲

۹۴- کدام جمله چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند است؟

- ۱) فاصله‌ی اجزای کلمه‌ی مرگب و مشتق - مرگب، به اندازه‌ی فاصله‌ی حرف‌های یک کلمه است.
- ۲) مغولان با همه‌ی تباکاری‌ها ویرانگری‌های خود در قلمرو تاریخ، خویش را از زبان فارسی، بی‌نیاز ندیدند.
- ۳) نویسنده علاوه بر رعایت نکات فنی و به دور از تعصب و غرض‌ورزی در پژوهش‌های تاریخی همواره به واقعیات تکیه دارد.
- ۴) در بعضی زندگی‌نامه‌ها نویسنده براساس مستندات و واقعیت‌های موجود، زندگی یکی از بزرگان را در قالب ماجرا می‌نویسد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زیرا که فعل «ندیدند» در معنای «به شمار نیاوردند، ندانستند، نپنداشتند و ...» است فعل گذرا به مفعول و مسند و سازنده‌ی جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و مسند است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۷

۹۵- اجزای اصلی همه‌ی گزینه‌ها چهار جزئی‌اند مگر گزینه‌ی ...

- ۱) مردم این سر زمین کهن حافظ غزل‌سرای عرفانی را عارف کامل می‌خوانند.
- ۲) جوان‌مردان غرور آفرین پرچم اسلامی سرزمینمان را در قلعه‌های معرفت برافراشتند.
- ۳) اندیشمندان اهل نظر درس عظیم حکمت و اخلاق را از آن بزرگوار آموخته‌اند.
- ۴) اهل این شهر بزرگ به آن مرد غیرتمند متقی پهلوان اخلاق و معرفت می‌گفتند.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. افراشتن تنها به مفعول گذر دارد و سازنده‌ی جمله‌ی سه جزئی با مفعول است اما در گزینه‌های دیگر، خواندن و گفتن به مفعول و مسند و آموختن، گذرا به مفعول و متمم است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - انسانی - ۹۱

۹۶- در بین جمله‌های زیر کدام‌یک سه جزئی است؟

- ۱) کتاب مقدس قرآن، راه درست زندگانی را به همه‌ی مردم می‌آموخت.
- ۲) این مرد تلاش‌گر، خود و خانواده‌اش را آگاه و مطلع می‌داند.
- ۳) رییس دانشگاه تهران، شاگردان اول فنی را جایزه دادند.
- ۴) معلم دل‌سوز ادب، نهال پرشکوه آگاهی را در سینه‌ها کاشت.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱ چهار جزئی با مفعول و متمم است. گزینه‌ی ۲ چهار جزئی با مفعول و مسند است. (می‌داند: به شمار می‌آورد). گزینه‌ی ۳ چهار جزئی با مفعول و متمم است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزاد - تجربی - ۹۱ - غیرپزشکی

۹۷- عبارت «حیرت در امر جهان و ندانستن راز او، چون و چرا در کار خلقت، ناپایداری و بی‌سر و پا بودن جهان و.....»

مضامین اصلی اشعار خیامی خوانده می‌شود.» چند جزئی است؟

- ۱) سه جزئی گذرا به متمم
- ۲) سه جزئی گذرا به مسند
- ۳) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند
- ۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. «خواندن» در معنی «نامیدن / به شمار آوردن» جمله‌ی چهار جزئی با مفعول و مسند می‌سازد. در این عبارت نیز «خواندن» در همین معانی به کار رفته است، اما از آن‌جا که مجهول شده است، مفعول از دست داده است و جمله‌ی حاصل، سه جزئی با مسند است.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - ریاضی - ۸۹ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - تجربی - ۸۹

۹۸- واژه‌ی «این» در کدام بیت «مفعول» است؟

- ۱) ایسن چسرا کسردم چسرا دادم پیسام
 - ۲) بس دراز است این، حدیث خواجه گو
 - ۳) ایسن مگر خویش است با آن طوطیک
 - ۴) ایسن روا باشسد که من در بند سخت
- سوختم بیچاره را زان گفت خام
تسا چه شد احوال آن مرد نکو؟
این مگر دو جسم بود و روح یک
که شما بر سبزه، گاهی بر درخت

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی «۱» این ضمیر اشاره و نقش مفعولی دارد. در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» این ضمیر اشاره و نقش نهادی دارد.

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله سوم

۹۹- اجزای تشکیل دهنده عبارت «هدف فردوسی از تدوین شاهنامه، گذشته از احیای زبان فارسی، تقویت و روحیه

مبارزه جویی با بیگانگان و بیگانه پرستان و مقاومت در برابر دشمنان بوده است.» کدام است؟

- (۱) سه جزئی گذرا به مسند
(۲) سه جزئی گذرا به متمم
(۳) چهار جزئی گذرا به متمم و مفعول
(۴) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. هدف فردوسی / احیای زبان فارسی بوده است / (سه جزئی گذرا به مسند) / گروه نهادی / گروه مسندی / فعل

گنجه - آزمایشی سنجش - انسانی - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - مرحله چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - مرحله چهارم

۱۰۰- در کدام بیت «مفعول» بر سایر اجزای جمله مقدم شده است؟

- (۱) هر کسی گو به حال خود باشد
(۲) سعیدی از بارگاه قربت دوست
(۳) مَهر مهر از درون ما نرود
(۴) پسرده بر خود نمی توان پوشید
ای برادر که حال ما دگر است
تسا خبیر یافته است بی خبر است
ای برادر که نقش بر حجر است
ای برادر که عشق پرده در است

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. پرده را بر خود نمی توان پوشید. چه چیزی را؟ «پرده را» بنابراین «پرده» مفعول که بر سایر اجزای جمله مقدم شده است. گزینه ی ۱- «هر کسی» متمم است. گزینه ی ۲- سعیدی: نهاد است. گزینه ی ۳- مهر مهر: گروه نهادی است.

و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - جامع ۱ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۱-۹۰ - جامع ۱

۱۰۱- در همی ایات به استثنای بیت مفعول مقدّم بر سایر ارکان است.

- (۱) گر خون من و جمله ی عالم تو بریزی
(۲) جان در قلم تو ریخت سعیدی
(۳) روز رویش چو برانداخت نقاب شب زلف
(۴) درد دل دوستان، گر تو پسندی رواست
اقرار بیاریم که جرم از طرف ماست
ویسن منزلت از خدای می خواست
گفتی از روز قیامت شب یلدا برخاست
هر چه مراد شماس، غایت مقصود ماست

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه های دیگر، گروه های مفعولی «درد دل دوستان»، «جان»، و «خون من» مقدم آمده اند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۹۱

۱۰۲- اجزای تشکیل دهنده جمله ی زیر با کدام جمله هماهنگ است؟

«در مباحث مختلف، به مناسبت، گاه به عبارات یا صفحاتی چند از صاحب نظران مردم شناسی برمی خوریم.»

- (۱) ادب پایداری با دعوت به مبارزه، ترسیم چهره های بیدادگر، ستایش آزادی و آزادگی و... مرزهای قومی را می شکافد.
(۲) این گونه چشم انداز به ابعاد نگرش انسانی موجود در ادب مقاومت، حوزه ی آن را از سایر آثار ادبی متمایز می کند.
(۳) نویسنده در این بخش به موضوع فروخته شدن عموم به آخرین ارباب و او و رخدادهای پایانی زندگی او می پردازد.
(۴) چنین آثاری را نمی توان به صورت یک شعر مستقیم و قالب خاص ملی در گستره ی ادبیات پایداری گنجانند.

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است. جمله ی ذکر شده در اصل پرسش، سه جزئی با متمم است زیرا فعل جمله (برمی خوریم) تنها گذر به متمم دارد و در میان گزینه ها نیز در شماره ی «۳»، پرداختن به معنای توجه کردن و گذرا به متمم است. گزینه ی «۱»، سه جزئی با مفعول و گزینه ی «۲»، چهار جزئی با مفعول و مسند است و گزینه ی «۴»، چهار جزئی با مفعول و متمم.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۱

۱۰۳- جمله ی هسته در عبارت زیر، چند جزئی است؟

«در سال های گذشته آموختیم ادبیات غنایی در بردارنده ی احساسات شاعر یا نویسنده نسبت به حوادث اطراف او است و یکی از بهترین نمونه های ادبیات غنایی را می توان سروده های عارفانه ی شاعران سبک عراقی دانست»

- (۱) سه جزئی گذرا به مسند
(۲) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند
(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. جمله ی هسته (= پایه)، جمله ی نخست است و فعل آن «آموختیم» (چه چیزی را آموختیم؟ (جمله ی بعد از فعل یاد شده)) از چه کسی یا چه چیزی آموختیم؟ (= از مطالب کتاب) < چهار جزئی با مفعول و متمم / نکته آن که «آموختن»، حرف اضافه ی اختصاصی دارد. آموختن (از/به)

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سوالات گردآوری شده - سری ۳ - سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ - سال چهارم

۱۰۴- همه ی گزینه ها چهار جزئی هستند مگر گزینه ی

- (۱) این مرد باایمان سعادت و خوش بختی را به تقدیر سپرد.
(۲) این اهل معرفت گرهی کار در ماندگان را با نهایت تأمل گشود.
(۳) دانش جوی فعال تحلیل اندیشه ی گذشتگان را از استاد پرسید.
(۴) این جوان ایثارگر پس انداز یک ساله ی خویش را به بیماری بخشید.

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل این گزینه «گشود»، گذرا به مفعول است و جمله سه جزئی است.

- فعل گزینه ی ۱، «سپرد» گذرا به مفعول و متمم است. < ۴ جزئی
فعل گزینه ی ۳، «پرسید» گذرا به مفعول و متمم است. < ۴ جزئی
فعل گزینه ی ۴، «بخشید» گذرا به مفعول و متمم است. < ۴ جزئی

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۹۱ - عصر

۱۰۵- همه‌ی گزینه‌ها چهار جزئی هستند مگر گزینه‌ی
 (۱) این مرد باایمان سعادت و خوشبختی را به تقدیر سپرد.
 (۲) این اهل معرفت گره‌ی کار درماندگان را با نهایت تأمل گشود.
 (۳) دانش‌جوی فعال تحلیل اندیشه‌ی گذشتگان را از استاد پرسید.
 (۴) این جوان اینارگر پس‌انداز یک ساله‌ی خویش را به بیماری بخشید.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل این گزینه «گشود»، گذرا به مفعول است و جمله سه جزئی است.

فعل گزینه‌ی ۱، «سپرد» گذرا به مفعول و متمم است. ← ۴ جزئی

فعل گزینه‌ی ۳، «پرسید» گذرا به مفعول و متمم است. ← ۴ جزئی

فعل گزینه‌ی ۴، «بخشید» گذرا به مفعول و متمم است. ← ۴ جزئی

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۹۱ - عصر

۱۰۶- جمله‌ی «قدرت‌نمایی نادرشاه افشار برای دفع شورش افغان‌ها و بیرون راندن عثمانی‌ها از خاک ایران و تسخیر هند به

ضرب شمشیر هم سرانجام به استقرار امنیت و عدالت منجر نشد.» از نظر اجزا اصلی با کدام جمله، یکسان نیست؟

(۱) پس از سقوط صفویان به دست محمود افغان، قلمرو متصرفات این سلسله تجزیه گردید.

(۲) در نویسندگی فارسی به همت و ذوق قائم مقام فراهانی، زمینه، بیش از پیش برای ساده‌نویسی فراهم شد.

(۳) جامی، متون ادب و دانش‌های شرعی و دینی را در زادگاه خویش، شهر تربت جام، از استادانش فرا گرفت.

(۴) بدون شک نثر روان و داستانی کتاب حاجی بابا در توفیق و شهرت آن در میان خوانندگان فارسی زبان مؤثر بوده است.

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. تنها فعل این گزینه گذرا به مسند نیست.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۸

۱۰۷- اجزای تشکیل‌دهنده‌ی جمله‌ی «ادب عارفانه، گاه با قلمرو ذوق و روح و گاه با دنیای عقل و اندیشه، در حوزه‌ی

ادب تعلیمی می‌گنجد.» با کدام عبارت یکسان است؟

(۱) در سرودن اشعار وصفی محسوس اندر تصویرنگاری شاعر و پیدایی صورخیال او نقش مهمی دارند.

(۲) در توصیفات واقعی، گوینده با بیان آن‌ها به شرح جزئیات وقایع یا مناظر و اشخاص می‌پردازد.

(۳) سرآیندگان توانا با مدد نیروی ذوق و به کمک نیروی تخیل، صحنه‌های زندگی و طبیعت را بازآفرینی می‌نمایند.

(۴) سرآینده‌ی شعر وصفی به یاری تخیل سازنده و قوی خود به عناصر بی‌جان طبیعت، احساس و صفت بشری می‌بخشد.

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۲ همانند جمله‌ی صورت سؤال جمله‌ی ۳ جزئی گذرا به متمم است. گزینه‌ی ۳

و ۱ جمله‌ی ۳ جزئی گذرا به مفعول. گزینه‌ی ۴ جمله ۴ جزئی گذرا به متمم و مفعول است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - زبان خارجی - ۸۸

۱۰۸- جمله‌ی «مادر کوزت، برای راحتی فرزندش، او را به خانواده‌ی تاردریه، صاحب مسافرخانه‌ی کوچک می‌سپارد.» چند جزئی است؟

(۱) سه جزئی گذرا به متمم

(۲) سه جزئی گذرا به مفعول

(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

(۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (سپردن به خانواده‌ی تاردریه: متمم، او را: مفعول، مادر کوزت: نهاد) بنابراین جمله چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم است.

له چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۹ - مرحله چهارم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۹ - مرحله چهارم

۱۰۹- با توجه به متن «رودکی، در یکی از روستاهای سمرقند به نام رودک به دنیا آمده و همان‌جا نشو و نما یافته بود، در

کودکی حافظه‌ای نیرومند داشت و چنان‌که نوشته‌اند در هشت سالگی قرآن را حفظ کرد و به شاعری پرداخت»،

اجزای تشکیل‌دهنده‌ی جمله‌ی پایانی کدام است؟

(۱) سه جزئی گذرا به متمم

(۲) سه جزئی گذرا به مسند

(۳) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

(۴) چهار جزئی گذرا به متمم و مسند

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. نهاد + متمم فعلی + فعل ← رودکی + به شاعری + پرداخت

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۸۹

۱۱۰- جمله‌ی «در سراسر کتاب هفتصد صفحه‌ای بیهقی، به ندرت به عیب‌جویی مستقیم از کسی بر می‌خوریم» از نظر

اجزای اصلی تشکیل‌دهنده‌ی آن با کدام جمله یکسان است؟

(۱) رستم برای حفظ تن خویش علاوه بر گبر زره مخصوصی به نام ببر بیان بر تن می‌کرد.

(۲) تحمیدیه‌ها علاوه بر ارزش ادبی و هنری، حاوی مضامین مهم اخلاقی، معنوی و تربیتی نیز هستند.

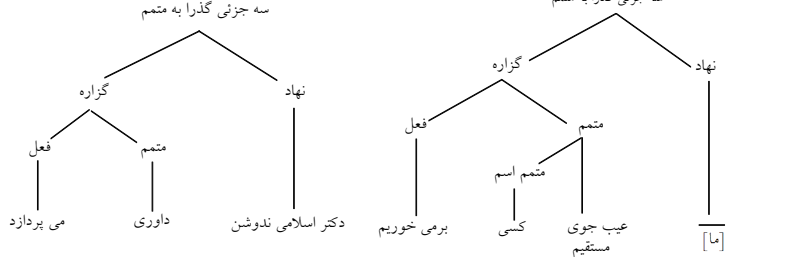
(۳) روح پرورش یافته، بیش از قوای عقلانی به خواننده‌ی تحمیدیه، نیرو و عظمت می‌بخشد.

(۴) دکتر اسلامی ندوشن با قلم موشکاف و توانای خود درباره‌ی شخصیت بیهقی و چند و چون کتاب وی به داور می‌پردازد.

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

اجزای اصلی جمله‌ی مورد سؤال:
سه جزئی گذرا به متمم

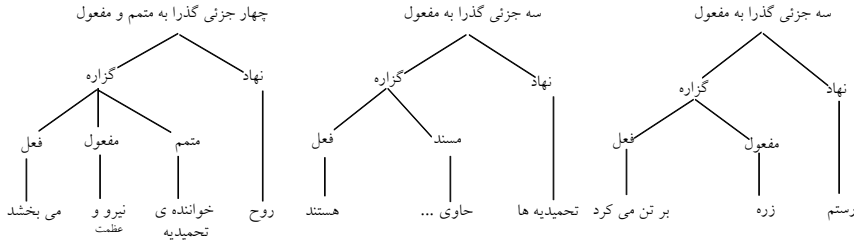
اجزای اصلی گزینه‌ی (۴):
سه جزئی گذرا به متمم

گزینه‌ی (۱):
سه جزئی گذرا به مفعول

گزینه‌ی (۲):
سه جزئی گذرا به مفعول

گزینه‌ی (۳):
چهار جزئی گذرا به متمم و مفعول

دبیرستان و پیش دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - ریاضی - ۸۸ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - تجربی - ۸۸

۱۱۱- در کدام گروه از افعال گزینه‌ها فعل ناگذر یا سازنده‌ی جمله‌ی دو جزئی وجود دارد؟

- (۱) نمی‌خواند، می‌نشانند، ترسانند
(۲) می‌ترسم، نامیدند، خواهم آموخت
(۳) دوخته بودند، دیدند، داشتند می‌آمدند
(۴) گرفته است، ترسیدند، فرستاده بودم

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «آمدن» مصدر ناگذر است و جمله‌ی دو جزئی می‌سازد.

سایر فعل‌های گزینه: دوختن: الف- گذرا به مفعول ب: گذرا به مفعول و متمم
دیدن: الف- گذرا به مفعول ب- گذرا به مفعول و مسند

دیگرگزینه‌ها:

(۱) خواندن: الف- گذرا به مفعول ب- گذرا به مفعول و مسند / نشاندن: گذرا به مفعول / ترساندن: گذرا به مفعول و متمم

(۲) ترسیدن: گذرا به متمم / نامیدن: گذرا به مفعول و مسند / آموختن: به دو معنای «یاد گرفتن» و «یاد دادن» به کار می‌رود و در هر دو معنی خود، گذرا به مفعول و متمم است.

(۴) گرفتن (اخذ کردن): گذرا به مفعول و متمم / ترسیدن: گذرا به متمم / فرستادن: گذرا به مفعول و متمم

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - آزاد - ریاضی - ۸۸ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - آزاد - تجربی - ۸۸

۱۱۲- در کدام گزینه، همه‌ی واژه‌های مرکب، در حقیقت فشرده‌ی یک جمله‌ی سه جزئی با مفعول هستند؟

- (۱) گلاب، راه‌گذار، پرزور، بدگمان
(۲) گاو و صندوق، دست‌مایه، آلو بخارا، نی‌شکر
(۳) حق‌طلب، راهنما، تأسف‌انگیز، سخن‌شناس
(۴) خوش‌حال، آرام‌بخش، زیرنویس، صورت‌حساب

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است.

- * طلب ← حق (را)
چه چیز را ← نمای ← راه (را)
چه کس را ← انگیز ← تأسف (را)
شناس ← سخن (را)
فعل مفعول

دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۸۹

۱۱۳- با مصدرهای «درخشیدن، خروشیدن، روی دادن، پناه آوردن، دوختن، فهمیدن، لرزیدن، چکیدن، دریافتن، نگرستن، در رفتن سپری شدن، دراز کشیدن، فهماندن، واداشتن» چند فعل گذرا به متمم و چند فعل ناگذر ساخته می‌شود؟

- (۱) شش، دو (۲) هشت، سه (۳) شش، چهار (۴) هفت، سه

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. مصدرهای: درخشیدن، خروشیدن، روی دادن، لرزیدن، چکیدن، سپری شدن، دراز کشیدن (ناگذر). مصدرهای: پناه آوردن (به)، نگرستن (به)، در رفتن (از) (گذرا به متمم)، مصدرهای: دوختن، فهمیدن، دریافتن (گذرا به مفعول) مصدرهای: فهماندن، واداشتن (گذرا به مفعول و متمم)

پنجاه سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - انسانی - جامع ۳ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - آزمونهای سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - هنر - جامع ۳

۱۱۴- با فعل‌های ساخته شده از کدام گروه مصدرها، حرف نشانه‌ی «را» همراه با حروف اضافه‌ی اختصاصی «به» می‌آید؟

- (۱) پرداختن، سپردن، پیوستن، آویختن
(۲) افزودن، آموختن، گرفتن، ربودن
(۳) بخشیدن، پرسیدن، سنجیدن، گنجاندن
(۴) دادن، گفتن، اندودن، ترساندن

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۱- پرداختن (به را) سپردن (به را) پیوستن (به را) آویختن (به را) گزینه‌ی ۲- افزودن (به را) آموختن (به را) گرفتن (از را) ربودن (از را) گزینه‌ی ۳- بخشیدن (به را) پرسیدن (از را) سنجیدن (با را) گنجاندن (در را) گزینه‌ی ۴- دادن (به را) گفتن (به را) اندودن (با را) ترساندن (از را) همان‌طور که ملاحظه می‌فرمایید، فقط مصدرهای گزینه‌ی ۱ «همگی» حرف اضافه‌ی اختصاصی «به» می‌پذیرند.

و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - جامع ۱ و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - جامع ۱

۱۱۵- در بین مصدرهای «ستیزیدن، آمیختن، برافرازیدن، رویدن، شوریدن، شکفتن، ساختن، اندودن، آویختن، شمردن، صدا

کردن» چند مصدر یافت می‌شود که فعل آن‌ها گذرا به متمم است؟

- (۱) هشت (۲) هفت (۳) شش (۴) پنج

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. مصدرهای (ستیزیدن، آمیختن، شوریدن، ساختن، اندودن، آویختن) به حرف اضافه‌ی اختصاصی نیازمندند و فعل آن‌ها گذرا به متمم است.

دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله دوم

۱۱۶- همه‌ی فعل‌های کدام گزینه، جمله‌ی دو جزئی می‌سازند؟

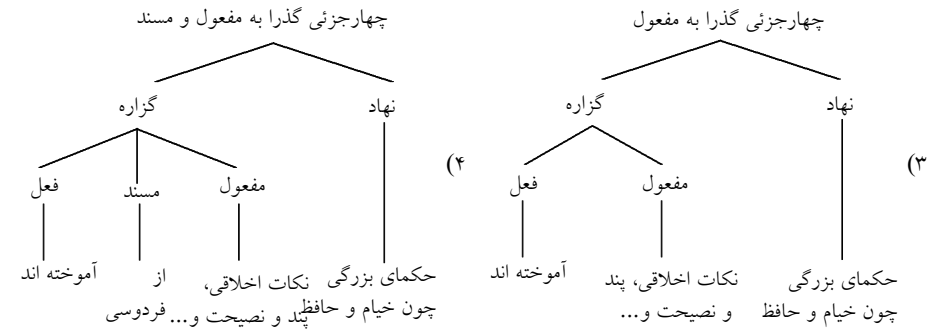
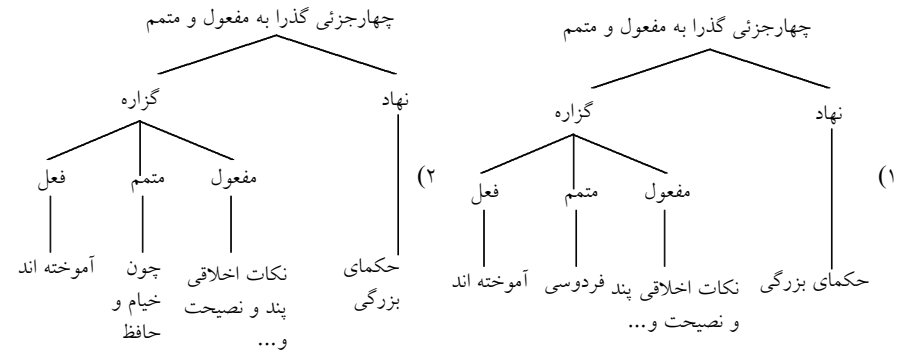
- (۱) نواختن، نگاهستن، نهادن، یافتن
(۲) نالیدن، وزیدن، غزیدن، زیستن
(۳) سرودن، ستودن، گزیدن، فریفتن
(۴) خوردن، خراشیدن، گزیدن، خواستن

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. فعل‌هایی که از مصدرهای «نالیدن، وزیدن، غزیدن، زیستن» ساخته می‌شوند ناگذرند و

جمله‌ی دو جزئی می‌سازند.

ش - ریاضی - ۸۵ - جامع و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - ۸۵ - جامع و دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - آزمایشی سنجش - انسانی - ۸۵ - جامع

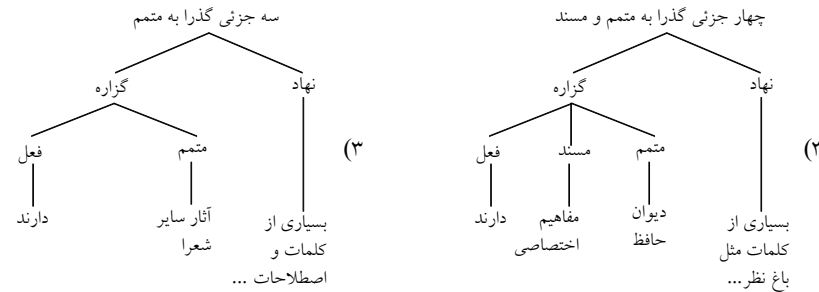
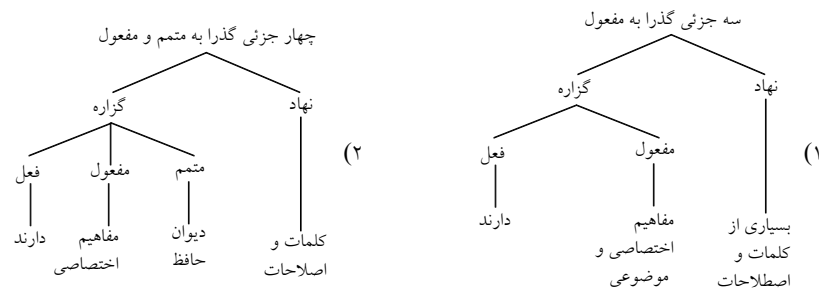
۱۱۷- نمودار عبارت مقابل کدام است؟ «بی‌شک حکمان بزرگی چون خیام و حافظ نکات اخلاقی، پند و نصیحت و همین‌طور تشریح نکات عمیق فلسفی و منطقی و عواطف انسانی را از فردوسی آموخته‌اند.»

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. «بی‌شک» و «چون خیام و حافظ» گروه‌های قیدی هستند و جایی در نمودار ندارند. دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - تجربی - ۸۶ - دبیرستان و پیش‌دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - ریاضی - ۸۶

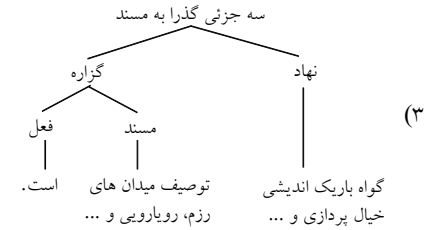
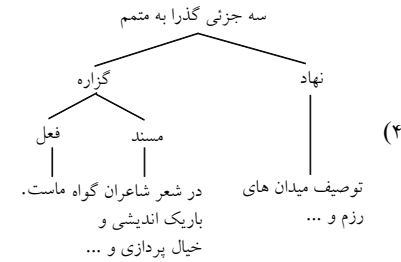
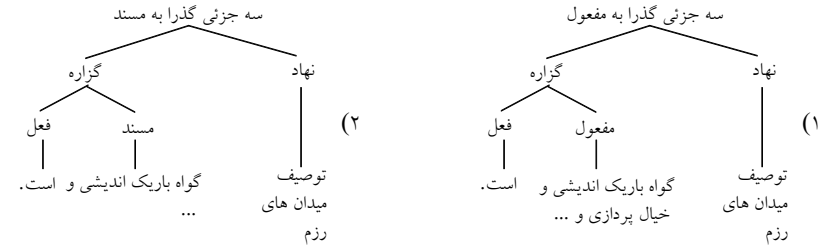
۱۱۸- نمودار درست جمله‌ی زیر، کدام است؟

«بسیاری از کلمات و اصلاحات متداول در آثار سایر شعرا مثل باغ نظر، رند، نظر باز در دیوان حافظ، مفاهیم اختصاصی و موضوعی دارند.»

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. فعل «داشتن» تنها گذر به مفعول دارد و بر این بنیاد سازه‌ی جمله‌ی سه جزئی با مفعول است.

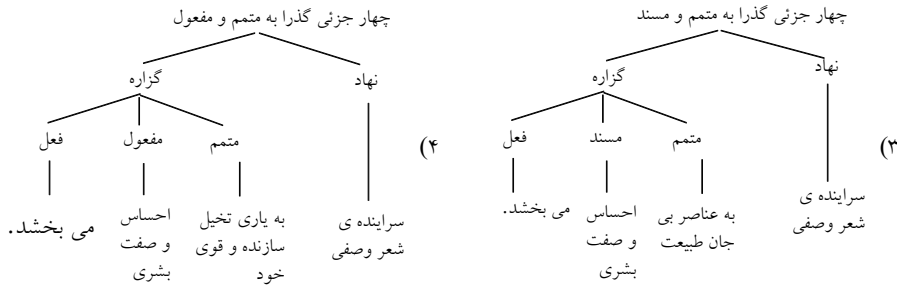
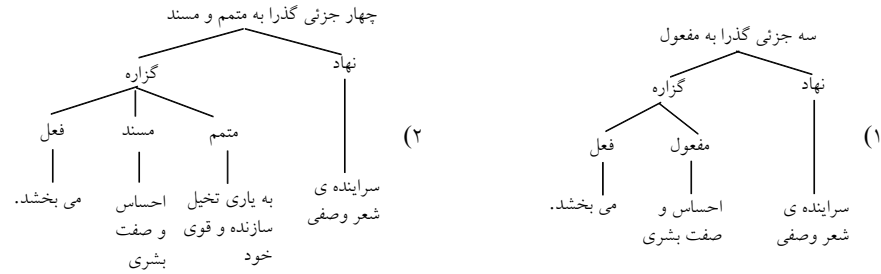
۱۱۹- نمودار عبارت «توصیف میدان های رزم، رویارویی پهلوانان، وصف ساز و برگ جنگی در شاهنامه ی فردوسی، توصیف عناصر طبیعی در شعر شاعران، گواه باریک اندیشی و خیال پردازی و لطافت طبع شاعران ماست.» کدام است؟

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. چون فعل جمله، «است» اسنادی است. صفحه ی ۷۵ زبان فارسی ۳.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۷

۱۲۰- نمودار درختی عبارت «سراینده ی شعر وصفی به یاری تخیل سازنده و قوی خود به عناصر بی جان طبیعت، پرندگان، گل ها و دیگر موجودات، احساس و صفت بشری می بخشد.» کدام است؟

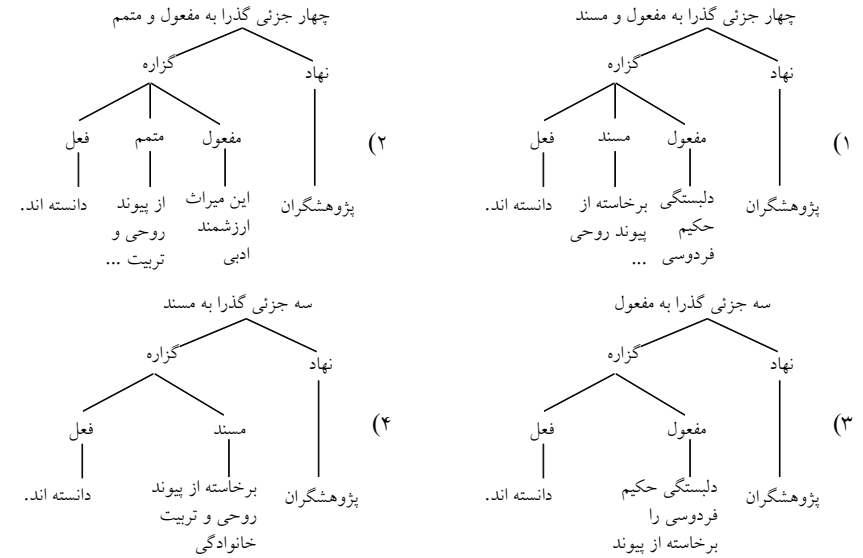

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. چون «بخشیدن» در معنی «عطا کردن» یا «دادن» گذرا به مفعول و متهم است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - زبان خارجی - ۸۷

۱۲۱- نمودار عبارت زیر کدام است؟

«پژوهشگران، دل بستگی حکیم فردوسی به سرودن شاهنامه، این میراث ارزشمند ادبی را برخاسته از پیوند روحی و تربیت خانوادگی این شخصیت بارز ادبی دانسته اند.»

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. «دانسته اند» در معنی «به شمار آورده اند» به کار رفته و گذرا به مفعول و مسند است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۸۶

۱۲۲- عبارت «نقش ها و رنگ ها، گویی بیننده را زیر بغل می زنند و با خود می برند، سبک و آرام، احساس سرگیجه ای لطیف است، و به همراه شمشه ها و دایره ها و مقرنس ها گویی بر پله های ابر پا نهاده ای» چند جمله است؟ اجزای اصلی هر جمله به ترتیب کدام است؟

- (۱) چهار - چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، دو جزئی ناگذر، سه جزئی گذرا به متمم و مفعول
- (۲) چهار - سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول
- (۳) پنج - سه جزئی گذرا به متمم، سه جزئی گذرا به مفعول، دو جزئی ناگذر، دو جزئی ناگذر، سه جزئی گذرا به متمم
- (۴) پنج - سه جزئی گذرا به مفعول، دو جزئی ناگذر، دو جزئی ناگذر، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. چهار فعل سازنده جمله ها: می زنند، می برند، است و نهاده ای

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۰

۱۲۳- با توجه به متن زیر:

«پشت پنجره ایستاده بود و میله های آهنی را با دست هایش می فشرد. مثل بچه ای دو سه ساله، لب بر چیده بود. چشم هایش پر بغض و کینه اش به دیوار نوساز، به بنا و عمله ها خیره شد. هرچه از او می خواستند یا هرچه از او می پرسیدند، همه را نشنیده می گرفت.»

اجزای تشکیل دهنده ی جمله ی اول، دوم، سوم و ششم به ترتیب کدام است؟

- (۱) دو جزئی (ناگذر)، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول
- (۲) دو جزئی (ناگذر)، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم
- (۳) سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول
- (۴) سه جزئی گذرا به مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، سه جزئی گذرا به مفعول

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. ایستادن، ناگذار است. فشردن، گذرای به مفعول است. برچیدن، نیز تنها گذر به مفعول دارد. جمله ی ششم، «هرچه از او می پرسیدند است» و پرسیدن گذر به مفعول و متمم دارد.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - زبان خارجی - ۹۱

۱۲۴- اجزای اصلی تشکیل دهنده ی کدام عبارت، در مقابل آن، نادرست است؟

- (۱) او در عصرا در کسوت یک مهاتما گاندی مسلمان، منادی یک حیات تازه برای تمام عالم می شد. (سه جزئی گذرا به مسند)
- (۲) این فقر اختیاری را بر مکتب و تجمل رایج در دستگاه صدرالدین، شیخ الاسلام شهر ترجیح می داد. (چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند)
- (۳) درگیری دایم در تنازع برای بقا را، در سلوک راه کمال، انحراف از خط سیر روحانی و امری خلاف شأن انسانی تلقی می کرد. (چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند)
- (۴) در دنیای ما، پر خوری و تجمل گرایی کم ترینه ی مردم برای بیش ترینه ی آن ها جز گرسنگی و بینوایی راه دیگر باقی نمی گذارد. (سه جزئی گذرا به مفعول)

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. ترجیح دادن گذر به مفعول و متمم دارد در حالی که در مقابل جمله ی گزینه ی «۲» چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند نوشته شده است.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - هنر - ۹۱

۱۲۵- با توجه به متن:

«ادبیات پایداری چهره ی انسانی عاقلی دارد و به هنگام ترسیم اشکال مختلف تضادهای زندگی انسان، در هیچ قالب ملکی یا چارچوب اجتماعی خاص نمی گنجد. شعر و داستان مقاومت، مرزهای قومی را می شکافد و مخاطب آن ژرفای وجدان عام بشری است.» اجزای تشکیل دهنده ی جملات به ترتیب کدام است؟

- (۱) سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مسند
- (۲) سه جزئی گذرا به متمم، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، سه جزئی گذرا به مفعول، دو جزئی (نا گذر)
- (۳) سه جزئی گذرا به متمم، سه جزئی گذرا به مفعول و متمم، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، سه جزئی گذرا به مسند
- (۴) سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مفعول و متمم، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مسند

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. داشتن، گذر به مفعول دارد. گنجیدن، گذر به متمم دارد. شکافتن، گذر به مفعول دارد و هستن (بودن) گذر به مسند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - انسانی - ۹۱

۱۲۶- در متن « رستم تیری از شاخ گز می برد و به ایوان باز می گردد. چون خورشید سر از کوه به در می آورد رستم بار دیگر سلاح می پوشد و به میدان می شتابد. اسفندیار از تندرستی وی متحیر و شگفت زده می شود و مطمئن است که رستم از جادوی زال تندرست گشته است. رستم یک بار دیگر اسفندیار را به صلح و آشتی دعوت می کند» به ترتیب چند جمله ی سه جزئی گذرا به مفعول و چند جمله ی دو جزئی (ناگذر) یافت می شود.

۱) سه - دو (۲) چهار - دو (۳) چهار - سه (۴) سه - سه

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. رستم تیری از شاخ گز می برد. (گذرا به مفعول) - خورشید سر از کوه به در می آورد. (گذرا به مفعول) - رستم بار دیگر سلاح می پوشد. (گذرا با مفعول) / (رستم) به ایوان باز می گردد. (ناگذر) - (رستم) به میدان می شتابد (نا گذر)

پنجاه سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - انسانی - جامع ۳ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - آزمونهای سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - هنر - جامع ۳

۱۲۷- جمله های متن «شیخ نیشابور درباره ی فرزند بهاء ولد در خود احساس اعجاب و علاقه یافت و کودک نورسیده ی بهاء ولد را انسانی برتر از انسان های عادی دید.» به ترتیب چند جزئی است؟

۱) چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، سه جزئی گذرا به مفعول
 ۲) سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
 ۳) سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم
 ۴) چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. متن از دو جمله تشکیل شده است. شیخ نیشابور درباره ی فرزند بهاء ولد در خود احساس اعجاب و علاقه یافت. (سه جزئی گذرا به مفعول) شیخ نیشابور (گروه نهادی) احساس اعجاب و علاقه (گروه مفعولی) یافت (گروه فعلی) ۲- کودک نو رسیده ی بهاء ولد را انسانی برتر از انسان های عادی دید. (چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند) شیخ نیشابور (نهاد محذوف) کودک نو رسیده ی بهاء ولد (گروه مفعولی) انسانی برتر از انسان های عادی (گروه مسندی) دید (گروه فعلی).

پنجاه سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - تجربی - مرحله پنجم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله پنجم

۱۲۸- متن «رودکی در سرودن قصیده های مدحی و وصفی استاد بوده و به سبک خاص روزگار خود شعر می گفته است که امروز آن را سبک خراسانی می نامند و از خواص عمده ی آن، سادگی و در عین حال متانت و استحکام را بر می شمرد.» چند جمله است؟ اجزای تشکیل دهنده ی هر عبارت کدام است؟

۱) سه جمله، سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند
 ۲) چهار جمله، دو جزئی ناگذر، سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، چهار جزئی گذرا به دو مفعول

۳) چهار جمله، دو جزئی ناگذر، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

۴) چهار جمله، سه جزئی گذرا به مفعول و مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. ۱- رودکی در سرودن قصیده های مدحی و وصفی استاد بوده است. ← سه جزئی گذرا به مسند ۲- و به سبک خاص روزگار خود شعر می گفته است. ← سه جزئی گذرا به مفعول (توضیح این که: در این عبارت «می گفته است» معادل «سروده است» است. ۳- امروز، آن را سبک خراسانی می نامند. ← چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند ۴- از خواص عمده ی آن، سادگی و در عین حال متانت و استحکام را برمی شمرد ← چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند. (به بیان دیگر: سادگی و در عین حال متانت و استحکام را از خواص عمده ی آن برمی شمردند.)

پنجاه سال سوم - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - تجربی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله سوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله سوم

۱۲۹- متن «دمدمه های اردیبهشت، اصفهان چون شاهزاده ی افسون شده ی افسانه است که طلسمش را شکسته اند و آرام آرام از خواب بیدار می شود. شکوفه های به و بادام رویاهای پرپر شده ی اویند و بید مجنون، معشوقه ای است که زلف های خود را بر او افشانده است.» چند جمله است؟ اجزای اصلی تشکیل دهنده ی هر جمله به ترتیب کدام است؟

۱) پنج - سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول

۲) پنج - سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به متمم، سه جزئی گذرا به مسند، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

۳) شش - سه جزئی گذرا به متمم، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به متمم، سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به متمم، چهار جزئی گذرا به مفعول و متمم

۴) شش - سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول، سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مسند، سه جزئی گذرا به مفعول

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. فعل جمله نخست: است ← است ← جمله ی سه جزئی با مسند / فعل جمله دوم: شکسته اند ← «شکستن»

۱- مسند نمی خواهد، ۲- حرف اضافه ی همیشگی ندارد، ۳- مفعول می خواهد ← جمله ی سه جزئی با مفعول

فعل جمله سوم: می شود ← می شود ← جمله ی سه جزئی

فعل جمله چهارم: اند = ستمد ← هستند (≠ وجود دارد / قرار دارند) ← جمله ی سه جزئی با مسند

فعل جمله پنجم: است ← است ← جمله ی سه جزئی با مسند

فعل جمله ششم: افشانده است ← (ماضی نقلی) «افشاندن»

۱- مسند نمی خواهد، ۲- حرف اضافه ی همیشگی ندارد، ۳- مفعول می خواهد ← جمله ی سه جزئی با مفعول

و دبیرستان و پیش دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - تجربی. - ۹۰ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی - ۹۰

۱۳۰- در همه ی ابیات به استثنای بیت هم فعل گذرا و هم فعل ناگذر وجود دارد.

۱) بار بیفکنند شتر، چون برسد به منزلی بار دل است همچنان، ور به هزار منزل

۲) ای که مهار میکشی صبر کن و سبک مرو کز طرفی تو می کشی، وز طرفی سلاسلم

۳) بار فراق دوستان، بس که نشست بر دلم میروم و نمی رود ناقه به زیر محلم

۴) آخر قصد من تویی، غایت جهد و آرزو تا نرسم، ز دامنست، دست امید نگسلم

گزینه ی ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه همه ی فعل ها ناگذر هستند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - ریاضی - ۹۰

۱۳۱- در همه ی ابیات به استثنای بیت هم فعل «ناگذر» و هم فعل «گذرا» یافت می شود.

۱) سر امید فرو آر و روی عجز بمال بر آستان خداندنگار بنده نواز

۲) مگر ز مدت عمر آنچه مانده دریابی که آنچه رفت به غفلت دگر نیاید باز

۳) گرت چو سعدی از این در نواله ای بخشند برو که خو نکنی هرگز از گلدای باز

۴) ز عمرت آنچه به بازیچه رفت و ضایع شد گرت دریغ نیامد، بقیت اندر باز

گزینه ی ۱ پاسخ صحیح است. در این گزینه هر دو فعل به کار رفته، یعنی «فرو آر» و «بمال»، گذرا به مفعول اند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - سراسری - تجربی - ۹۰

۱۳۲- در کدام بیت هم فعل «ناگذر» و هم فعل «گذرا» یافت می شود؟

- (۱) ندهد هوشمندان روشن رای
 (۲) مرا عجز و تو را بیداد دادند
 (۳) گرم شو از مهر و ز کین سرد باشد
 (۴) بیمار غمت را به جز از صبر دوا نیست

گزینه ی ۴ پاسخ صحیح است. فعل «نیست» در مصراع اول «وجود نداشتن» معنی می دهد و ناگذر است. در مصراع دوم، «دوای من صبر است» «است» فعل اسنادی و گذرا به «مسند» است. (بیت ۱- فعل «ندهد»، گذرا) (بیت ۲- «دادند» گذرا) (بیت ۳- «شو و باش» هر دو گذرا)

و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - جامع ۲ و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - جامع ۱

۱۳۳- در بین عبارات «دست ها بالا، زیارت قبول، شب خوش، عیدتان مبارک، به امید دیدار، مرحمت شما زیاد، کار یعنی

خلاقیت، سیگار کشیدن ممنوع، به سلامت، حیف» چند جمله ی «یک جزئی بی فعل» یافت می شود؟

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. در بین عبارات (به امید دیدار، به سلامت و حیف) جمله هایی یک جزئی بی فعل هستند. دانشگاهی - آزمایشی سنجش - تجربی - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله دوم و دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزمایشی سنجش - هنر - سال تحصیلی ۹۰-۹۱ - مرحله دوم

۱۳۴- کدام گزینه از مقوله ی جمله های استثنایی نیست؟

- (۱) موفقیت یعنی اراده (۲) عیدتان مبارک باد (۳) صبح بخیر (۴) دو پنج تا ده تا

گزینه ی ۲ پاسخ صحیح است. چون فعل دارد و بقیه جمله ی بدون فعل هستند.

دبیرستان و پیش دانشگاهی - آزاد - ریاضی - ۸۶ - صبح